

Dobri odnosi med Avstrijo in Jugoslavijo

bi morali olajšati tudi reševanje manjšinskih vprašanj

Te dni je bil na uradnem prijateljskem obisku v Jugoslaviji novi avstrijski zunanji minister dr. Peter Jankowitsch, ki je imel delovne pogovore z zveznim sekretarjem za zunanje zadeve Raifom Dizdarevičem, sprejela pa sta ga tudi predsednik zveznega izvršnega sveta Branko Mikulič in predsednik predsedstva SFRJ Sinan Hasani.

Predstavniki obeh držav so obravnavali poleg aktualnih mednarodnih problemov predvsem bilateralna vprašanja, kjer je še posebej šlo za možnosti in oblike sodelovanja na področjih gospodarstva, varstva narave, blagovne izmenjave itd. V tem okviru pa je bilo – kakor pri vseh podobnih srečanjih – prisotno tudi manjšinsko vprašanje.

Ob zaključku našega lista podrobnosti in rezultati teh pogovorov še niso bili znani. Toda že na podlagi prvih izjav bi lahko poudarili, da bi morali dobri odnosi med Avstrijo in Jugoslavijo dejansko olajšati tudi reševanje manjšinskih vprašanj. Menimo, da bi morala lepim besedam končno slediti ustrezna dejanja, če naj verujemo zagotovitom obeh strani, ki sta spet enkrat naglasili pomen manjšin v vlogi mostu in posredovalca med narodi in državami.

Ob zaključku našega lista podrobnosti in rezultati teh pogovorov še niso bili znani. Toda že na podlagi prvih izjav bi lahko poudarili, da bi morali dobri odnosi med Avstrijo in Jugoslavijo dejansko olajšati tudi reševanje manjšinskih vprašanj. Menimo, da bi morala lepim besedam končno slediti ustrezna dejanja, če naj verujemo zagotovitom obeh strani, ki sta spet enkrat naglasili pomen manjšin v vlogi mostu in posredovalca med narodi in državami.

Skupnost južnokoroških kmetov

se pripravlja na kmečkozboreske volitve

Zborovanje delegatov, ki sta ga minulo nedeljo priredili v Kulturnem domu na Radišah Slovenska kmečka zveza in Skupnost južnokoroških kmetov, je bilo po uvodnih krajevnih sestankih prvi širši posvet v okviru priprav na letošnje kmečkozboreske volitve, ki bodo v nedeljo 16. novembra. Delegirani zastopniki kmetov s celotnega dvojezičnega ozemlja so izčrpno razpravljali o perečih vprašanjih svojega ne ravno lahkega poklica ter iz svoje srede izvolili ljudi, ki bodo na prvih mestih skupne kandidatne liste nastopili pri volitvah v kmetijsko zbornico.

Uvodoma sta zborovalcem spregovorila tudi predsednika obeh osrednjih organizacij Feliks Wieser in Matevž Grilc. Opozorila sta na današnji položaj kmetijstva na splošno in posebej pri nas na južnem Koroškem, kjer smo poleg tega soočeni še z narodnostno problematiko ter prisiljeni, da se borimo za obstoj. Toda, kot je dejal predsednik ZSO Wieser, če bomo znali pritegniti vse tiste, ki so pripravljeni sodelovati, in če bomo ponudili nove sodobne alternative, uspeh gotovo ne bo izostal. To velja tudi za letošnje kmečkozboreske volitve, kjer bo samostojni nastop ob strnitvi vseh sil nedvomno rodil zaželeno rezultate.

Da so naši kmetje živo zainteresirani na tem, da soddoločajo tako pri oblikovanju svojega stanovskega zastopstva kot tudi pri obravnavanju aktualnih vprašanj kmetijstva, je pokazala živahna razprava, ki je sledila poročilu ekonom. svetnika Ignaca Domeja o minuli petletni mandatni dobi kmetijske zbornice. Številni delegati so se sicer strinjali z ugotovitvijo, da so možnosti edinega zastopnika slovenskih oz. južnokoroških kmetov v kmetijski zbornici močno omejene. Toda obenem so

poudarjali, da bi se moral mandatar Skupnosti južnokoroških kmetov še bolj odločno postaviti za koristi svojih volilcev. „Naš zastopnik mora biti iznajdljiv; vedno spet mora postaviti nove zahteve, saj je na področju kmetijstva dovolj stvari, na katere bi bilo treba opozarjati in terjati njih rešitev,“ se je glasila njihova izpoved.

In to so zbrani delegati mislili povsem resno: odločili so se, da zastopstvo svojih poklicnih interesov v bodoče poverijo mlajšim silam. Ko so

izbirali kandidate za skupno volilno listo, so dobili največ glasov po vrstnem redu Janko Žwitter iz Zahomca v Ziljski dolini, inž. Štefan Domej iz Rinkol pri Pliberku in Valentin Kargl iz Bač ob Baškem jezeru, na naslednjih mestih pa so se zvrstili Franc Wutte ml. iz Krčanj pri Grebinju, Anton Sturm iz Svinče vasi, Joško Partl iz Bistrice pri Pliberku, Jozej Hašej iz Kokja pri Dobrli vasi, Fric Kumer iz Blata pri Pliberku, Marija Miksche iz Hodiš, Ignac Domej iz Rinkol, Ludvik Lesjak iz Brega pri Rožku in Franc Boschitz iz Metlove.

Izvoljenim kandidatom so tudi poverili nalogo, da dokončno oblikujejo volilni program in ga predstavijo javnosti. O programu in drugih priporočilih na volitve bomo še sproti poročali.



Na svojem posvetu so kmetje razpravljali o poklicnih težavah in o stanovskem zastopstvu

OB DNEVU VSTAJE SLOVENSKEGA NARODA
vabimo na7. spominski pohod na Komelj
„Po poteh Domnove čete“

v nedeljo 20. julija 1986.

Zbirališče od 8.30 do 9.00 ure pri Apovniku na Borovju, od koder bo ob 9.00 uri pohod preko Šmarjete do spomenika padlim partizanom na Komeljnu.

Ob 13.00 uri bo pri spomeniku na Komeljnu kratka spominska svečanost, potem pa partizanski miting.

Pohod in spominska svečanost bosta ob vsakem vremenu.

Zveza koroških partizanov –
področni odbor Pliberk
Slovensko prosvetno društvo
„Edinost“ v Pliberku
Zveza slovenske mladine – krajevno združenje Pliberk
Zveza slovenskih organizacij –
krajevni odbor Pliberk



Ali bo Waldheim ostal

tudi kot predsednik osporavana osebnosti?

Prihodnji teden, v torek 8. julija, bo uradno prevzel posle novoizvoljeni zvezni predsednik dr. Kurt Waldheim. S tem pa se valovi, ki jih je doma in v svetu razburkal v volilnem boju zaradi svoje preteklosti, očitno še vedno ne bodo povsem zgladili. Vse kaže, da bo Waldheim tudi v funkciji državnega poglavarja ostal osporavana osebnost, slej ko prej „predmet“ bolj ali manj kritičnih ocen in komentarjev, ki segajo vse do zelo ostrih očitkov in obsodb.

Ravno ti odzivi, ki sta jih Waldheimova kandidatura in izvolitev sprožili v domači in mednarodni javnosti, bi morali biti nepreslišen signal za vse odločilne dejavnike v naši državi. Uvideti in priznati bi morali, da tudi za Avstrijo bodočnost raste iz preteklosti; upoštevati bi morali, da ni nujno za vse in vsakogar moralna čednost, če je ta preteklost obremenjena s hipoteko „izpolnjevanja dolžnosti“ v službi zločinskega nacističnega režima. Z drugimi besedami: ni mogoče

govoriti o prvi žrtvi nacistične napačnosti, hkrati pa se priznavati k vojaškim vrlinam nekdanjih Hitlerjevih osvajalcev.

Takšno licemerstvo je toliko hujše, če se v Avstriji zdaj obnašamo, kakor da nič ne bi bilo, da smo le žrtev obrekovale kampanje ipd. Pa stvari vendar niso tako enostavne; odmevi zadnjih tednov in mesecev govorijo dovolj jasno. Pri tem je „afera Waldheim“ gotovo le konica ledene gore, samo eden izmed nešteti primerov, ob katerih se kaže nepremagana nacistična preteklost Avstrije z vsemi neprijetnimi in morda tudi usodnimi posledicami za našo državo.

Napovedana demonstrativna odsotnost diplomatov in poslancev pri zapirski novega predsednika Waldheima je prav tako resno opozorilo. Ne bi smeli omalovaževati tudi kritičnega ocenjevanja njegove doktorske disertacije, v kateri se je menda zavzemal za priključitev beneluških držav in Švice k Hitlerjevi „veliki Nemčiji“.

PREBERITE

na strani

- 2 Praznik dvojezičnosti v Celovcu
- 2 Tovarna „Obir“ za čist zrak
- 3 5-letnica moškega pevskega zbora SPD „Borovlje“
- 5 Železna Kapla: Obisk iz Solčave
- 5 Jubilanti med pliberškimi pevci
- 8 Nagradno tekmovanje za pridobivanje novih naročnikov se nadaljuje

13. kongres ZKJ „Našli bomo rešitve za danes in jutri“

Med 25. in 28. junijem 1986 se je v Beogradu vršil 13. kongres Zveze komunistov Jugoslavije. Glede na dejstvo, da je jugoslovanska družba soočena z dokaj zapletenimi problemi, tako gospodarske kot tudi družbeno-politične narave, je jugoslovanska javnost z velikim zanimanjem sledila delu 13. kongresa.

Kot gosti so bili na kongresu (poleg številnih tujih delegacij) zastopani tudi predstavniki osrednjih političnih organizacij koroških Slovencev, ki so ob tej priložnosti imeli pomembne razgovore z visokimi državnimi in družbenopolitičnimi funkcionarji Jugoslavije. Med drugim so se koroški Slovenci srečali z zunanjim ministrom Raifom Dizdarevičem, s katerim so proučili tudi najnovejši razvoj na področju dvojezičnega šolstva.

V vseh teh razgovorih je prišlo do izraza, da v vprašanjih narodnih skupnosti ni nikakršnih razlik v gledanju npr. med Ljubljano in Beogradom. Nasprotno, problematika

manjšin je bila prisotna tako v delu kongresa kot tudi v sprejetih dokumentih.

Tako poudarja resolucija, sprejeta na 13. kongresu, „da mora biti položaj tistih delov narodov SFRJ, ki kot narodnostne manjšine živijo v sosednjih državah, usklajen z ustanovno listino Združenih narodov, sklepno listino helsinške konference o varnosti in sodelovanju v Evropi ter drugimi mednarodnimi pogodbami in dokumenti. Enakopraven položaj narodnostnih manjšin je sestavni del svetovnega procesa narodnostne emancipacije... Enakopraven položaj in svoboden razvoj narodnostnih manjšin v razmerah, ki zagotavljajo ohranitev njihove narodnostne identitete, gospodarskega in vsakršnega drugega napredka, je bistven element in merilo stopnje demokratičnega

razvoja vsake države ter pomemben sestavni del trajnih in vsestranskih dobrososedskih odnosov.“

Zavedati se je treba, da so kot posledica zgodovinskega razvoja velike razlike med jugoslovanskimi narodi in narodnostmi. Hkrati pa je treba videti, da je štirideset-let nove Jugoslavije še prekratko obdobje, da bi lahko vse te razlike odpravili. Kljub temu pa lahko ugotovimo, da je že doslej dala Jugoslavija dovolj zanimivih odgovorov na mnoga odprta vprašanja. Očitno je jugoslovanska družba tista družbena ureditev med obema idejnima blokoma, ki dopušča družbenopolitične eksperimente in ki išče nove neortodoksne rešitve za odprta vprašanja.

Skupna zavest, ki je nastala v času narodnoosvobodilnega boja zagotavlja, da bodo jugoslovanski narodi in narodnostni, kljub nekaterim trenutnim zapletom našli rešitve za sedanjost in prihodnost. In iz tega spoznanja nobena pot ne more več voditi nazaj, marveč samo naprej.



Na kongresu so izvolili novo vodstvo – predsedstvo CK ZKJ

Tovarna celuloze Obir:

Ob 7. obletnici dobi elektrofilter

20. julija 1986 bo tovarna celuloze Obir na Rebrci obratovala že sedem let. Ni le dejstvo, da so novi posestniki te tovarne zagotovili važna delovna mesta, da Obir uspešno obratuje, temveč tudi, da tovarna celuloze leto za letom investira dosti denarja v obnovo podjetja ter za zaščito okolja. Medtem, ko je prejšnja leta izvedla več manjših ukrepov, pa je letos že naročila elektrofilter, ki bo zagotovil popolno zaščito zraka.

Novi elektrofilter, ki ga bodo vgradili konec letošnjega leta, najkasneje pa začetek prihodnjega, bo v celoti rešil vprašanje onesnaževanja okolja preko prahu, ki izstopa iz tovarniškega dimnika. Ta ukrep bo posebej pozitiven za prebivalce Rebrce, saj se je prah v dimu valil do zdaj prav v to neposredno okolje. Obir bo za ta ukrep investirali šest milijonov šilingov.

Pa tudi sicer organi Obirja (delničarji in poslovodstvo) ne sedijo

prekrižanih rok. V vseh sedmih letih svojega obstoja je Obir dokazal, da je ekonomsko stabilen in poslovno uspešen. Neglede na napade, ki jih je tovarna celuloze na Rebrci deležna iz konkurenčnih razlogov, organi Obirja končujejo pot predpriprav na najbolj kvalitetni ravni: to pomeni, da so dali izdelati od vodečih evropskih firm (Econo s Finske, Andritz iz Avstrije in Industrijskega biroja iz Jugoslavije) študije o predprojektu za zaščito

okolja (to je celovit koncept, ki bo zagotovil kompletno sanacijo vode in zraka), o dolgoročni količini lesa, ki bo na razpolago za proizvodnjo celuloze v Avstriji, ter o rentabilnostnem izračunu. Pri sestavljanju teh študij so pomagali tudi posamezni strokovnjaki iz avstrijske papirne industrije. Ko bodo vse te študije zaključene, jih bo poslovodstvo predložilo forumu lastnikov tovarne Obir. Tam jih bodo temeljito prediskutirali, nato pa bodo v pristojnih koroških in avstrijskih forumih nadaljevali s konkretizacijo projekta, saj bo končni ekonomski rezultat tudi pokazal, ali je celoten projekt dober in izvedljiv.

OBČINSKA SEJA
V ŽITARI VASI

V petek 4. julija ob 19.00 uri bo žitarska občinska seja. Med drugim bodo razpravljali o nakupu traktorja za občino, o zahtevi Joachima Schlieberja po zbolšanju televizijskega sprejema, o praprilu mostu v Zagorju, o renovaciji šentlipše cerkve ter o novi vzpenjači pri Primšu.

Vsestranska odklonitev
deželnega
šolskega modela

Izjavo strokovnega združenja pedagoških delavcev, ki smo jo objavili v naši prejšnji številki, je podpisalo že skoraj 100 učiteljev iz dvojezičnega ozemlja. Izjavo so nato odpisali zveznemu predsedniku, kanclerju in pristojnemu ministru, deželnim šolskim oblastem ter v državnem in deželnem zboru zastopanim strankam.

Prav tako kakor v izjavi so učitelji pri dveh sestankih na podeželju odločno zavrnila načrt pedagoške komisije deželne vlade, ki nikakršnega pedagoškega argumenta ne upošteva, temveč le politične zahteve po ločitvi k dvojezičnemu pouku prijavljenih otrok od tistih, ki niso prijavljeni, ter ne izhaja iz splošnih internij, da ohrani oba deželna jezika in obe kulturi.

Svoj prvi sestanek je imela tudi že šolska komisija obeh osrednjih organizacij, ki je pravtako zavrnila model deželne pedagoške komisije. Na naslednji seji bo zformulirala svoje stališče in ga nato posredovala deželni vladi skupno s „svojim modelom“ za dejansko izboljšanje skupnega dvojezičnega pouka.

Vesti

Pomoč ZDA za kontrase – proti mednarodnemu ljudskemu pravu – tako je razsodilo mednarodno sodišče v Den Haagu, ki se je ukvarjalo s podporo ZDA protinikaragvanskim kontrastom. Te teroristične tolpe se zbirajo v obmejnih delih Hondurasa in Kosta Rike ter vpadajo na nikaragvansko področje. Mednarodno sodišče je še ugotovilo, da ZDA s temi 100 milijoni dolarjev tudi kršijo listino Združenih narodov.

Sklep Evropske skupnosti koristi Pretoriji. Do tega zaključka je prišla Winnie Mandela, žena ujetega vodje Afrikanskega narodnega kongresa (ANC) Nelson Mandele. Evropska skupnost je namreč sklenila, da „trenutno“ še ne bo izvedla sankcij proti rasističnemu režimu v Južni Afriki. S tem se je Evropska skupnost postavila tudi proti mnenju nobelovega nagradjenca škofa Tutuja, ki je bil pozval na generalno ukinitve gospodarskih in političnih stikov.

Italijanski ministrski predsednik Craxi odstopil. V utemeljitev svojega koraka je sam povedal, da je ta posledica tega, ker v parlamentu pri nekaterih glasovanjih ni uspel, saj so mu padli v hrbet tudi odborniki njegove koalicijske vlade. Državni prezident Cossiga Craxijeve demisije še ni sprejel.

Avstrijsko zastopstvo v Managvi. 1. julija je bilo otvorjeno prvo uradno avstrijsko zastopstvo v Managvi, glavnem mestu Nikaragve. Vodja tega zastopstva Josef Pernerstorfer bo skrbel predvsem za koordinacijo sodelovanja pri razvojni pomoči.

Arafat pride v Avstrijo. Kakor poročajo mednarodne agencije, bo vodja Palestinskega osvobodilnega gibanja Jassir Arafat prišel na Dunaj. Udeležiti se bo konferenca Združenih narodov o Namibiji, ki bo od 7. do 11. julija potekala v dunajski UNO-City. Ali se bo ob robu tega zasedanja sestel tudi s sirskim podpredsednikom Abdul Halim Khaddamom še ni znano.

Absolutizem Franca Jožefa
ali kako svoboden je „svobodni zahod“

Ob dvojnem imenu Franc Jožef se človek nehote spomni nekdanjega avstrijskega cesarja. Tokrat pri Francu Jožefu ne mislimo bivšega vladarja avstroogrške monarhije, marveč predsednika bavarske vlade Straussa. Med preteklostjo prvega in sedanjostjo drugega so se sicer nagrmadila že številna desetletja, vendar je pri obeh še vedno zaslediti veliko sorodnost: namreč v absolutističnem pojmovanju in izvajanju oblasti.

O absolutizmu avstrijskega Franca Jožefa nam pripoveduje zgodovina – absolutizem bavarskega Franca Jožefa so spoznali v zadnjem času vsi tisti, ki zlasti pod vtisom nesreče v Černobilu nasprotujejo gradnji nadaljnjih atomskih elektrarn in podobnih naprav. Konec minulega tedna je bil v tem pogledu zelo poučen tudi za protiatomske demonstrante iz Avstrije. Kajti Straussova policija je na meji spustila železno zaveso in je zavrnila vsakogar, kogar je osumila, da se namerava udeležiti protiatomske demonstracije (ali so pri tem ljudi ocenjevali po zakrivljenem nosu ali po dolgih ušesih, doslej še ni povsem jasno).

Zabranjeni demonstranti so bili torej prisiljeni, da demonstrirajo na avstrijski strani meje. Občasno so

zaprli mejne prehode, vmes pa s transparenti, letaki in diskusijami opozarjali, da se radioaktivno sevanje ne meni za državne meje in da zaradi gradnje atomskih naprav v obmejnem območju Bavarske morebitne posledice upravičeno vznemirjajo tudi avstrijsko javnost. Reakcije nemških turistov so bile zelo različne: nekateri so se hudovali zaradi blokiranja njihove poti proti jugu, drugi pa so pokazali polno razumevanje ter se pridružili protestom proti policijskim ukrepom.

S temi ukrepi je namreč Bavarska Franca Jožefa poteptala načela svobode in svobodnega gibanja, na katera se tako glasno sklicuje „svobodni zahod“. Za tako imenovani svobodni svet je to toliko bolj neprijetno, ker je „svobodna“ Bavarska zaprla mejo za avstrijske protiatomske demonstrante le nekaj tednov po tistem, ko so dunajski študentje na Češkoslovaškem in zlasti na Madžarskem (torej v dveh „komunističnih diktaturah“) lahko nezaznovano delili ilegalne letake proti atomskim elektrarnam!

Tudi svoboda na „svobodnem zahodu“ je lahko zelo relativna, zlasti če pride navzkriž z absolutizmom Franca Jožefa...

Strokovna posvetovanja
v okviru lesnega sejma v Celovcu

Le še dober mesec je do otvoritve letošnje osrednje sejemске prireditve v Celovcu – 53. Celovškega sejma, ki bo imel spet glavni poudarek na strokovnem lesnem sejmu. V okviru tega sejma se bodo tudi letos zvrstile najrazličnejše strokovne prireditve, na katerih bo govora o vsem, kar je bolj ali manj povezano z lesom in njegovim pomenom za gospodarstvo ter njegovo vlogo v človekovem življenju sploh.

Že dolgoletno tradicijo ima med temi prireditvami vsakoletno delovno posvetovanje strokovnih novinarjev; letos bo ta posvet trajal od 8. do 10. avgusta in bo gotovo spet pritegnil interese iz številnih držav Evrope. Prvi dan sejma bo v znamenju mizarjev in žagarjev; medtem ko bo posvetovanje mizarjev veljalo vprašanjem površinske obdelave lesa in bodo dali pri tem glavni poudarek vidikom, ki jih narekuje naraščajoče zanimanje za zdravo okolje, bodo

žagarji razpravljali o trenutnih problemih in bodočih izglelih avstrijske žagarske industrije.

V času od 11. do 13. avgusta bo v okviru sejemskih prireditev 17. mednarodni gozdarsko-lesni simpozij, ki se bo baval z vprašanji pridelave lesa v gorskih predelih; o lesu kot gradbenem elementu bodo govorili na strokovnem zborovanju pod geslom „Okolje – gradbena kultura – obnova vasi z lesom“; poseben dan pa bo namenjen tudi gozdnim kmetom in njihovim problemom.

Široka paleta strokovnih posvetov bo vsekakor nudila dovolj možnosti za spoznavanje in obravnavanje najrazličnejših vprašanj, ki se postavljajo na področju gozdarstva in lesnega gospodarstva. Teoretične ugotovitve pa bodo obiskovalci lahko izpopolnili s praktičnimi dosežki, ki jih bo nudil lesni sejem s svojimi številnimi razstavami in demonstracijami.

„Praznik dvojezičnosti“:
Za javno dvojezično
ljudsko šolo v Celovcu!

„Kadar govorimo o vzgoji, šolanju in izobraževanju imamo v mislih predvsem socializacijske dejavnike in pogoje, s katerimi pridejo v stik otroci in mladostniki, v tem primeru v prvi vrsti slovenski oz. dvojezični otroci v Celovcu. Najslabši položaj za te otroke v Celovcu je na nivoju ljudskih šol, katerih je sicer skupno 29 s 165 razredi (podatek velja za šolsko leto 1984/85), a v nobenem razredu ni pouka slovenščine v katerikoli obliki. Odločilno je dejstvo, da do 10. leta slovenski otrok v Celovcu v šolskem izobraževalnem sistemu nima možnosti, da se nauči kako slovensko besedo, da o kakem jezikovnem

pouku slovenščine sploh ne govori mo“. To so misli dr. Franca Merkača, ki dela raziskovalni projekt o „Slovenčih v Celovcu“.

Kot smo že večkrat poročali se je v tej situaciji združila skupina staršev v iniciativo za javno dvojezično ljudsko šolo v Celovcu. Po zbiranju podpisov, javni akciji na Novem trgu in podijski diskusiji je prejšnji petek priredila v pavličevi ulici „Praznik dvojezičnosti“, ki je zelo dobro uspel. Okoli 150 otrok – slovensko in nemško govorečih – in odraslih se je zbralo, da so podkrepili to več kot upravičeno zahtevo po enakopravnosti slovenščine tudi v koroškem glavnem

mestu. Da je ta zahteva še kako upravičena, dokazujejo tudi podpisi staršev, ki želijo za svoje otroke v Celovcu javno dvojezično ljudsko šolo. Teh podpisov pa je že nad 100.

Pri „prazniku dvojezičnosti“, kate-rega so oblikovali med drugimi tudi Svetlana Makarovič, Gledališče čez cesto iz Kranja ter Helmut Kurz-Goldenstein z Dunaja, pa se je ta potreba tudi javno manifestirala, saj so navzoči otroci bili po večini prav tisti, ki so v koroškem glavnem mestu prikrašani za pouk slovenščine. Po popoldanskem sporedu je bila v gostilni „pri Joklhu“ še dražba slik znanih umetnikov v prid celovski iniciativi, nato pa koncert koperske skupine „Istra nova“, ki je trajal pozno v noč. Vsekakor: uspela prireditev v podporo upravičeni zahtevi po javni dvojezični ljudski šoli v Celovcu.



Nastopili so med drugimi: Svetlana Makarovič, Gledališče čez cesto, Istra nova ter „Maček Muri“ Milan Obid.



MoPZ SPD „Borovlje“ obhajal 5. obletnico obstoja

Pet let ni dolga doba, če pa to povezujemo s kulturnim delom neke skupine, pa to že nekaj pomeni, je v svojem pozdravnem govoru povedal predsednik Slovenskega prosvetnega društva „Borovlje“ Melhior Verdel, ko je preteklo nedeljo pozdravil številne goste, ki so prišli k Cingelcu na Trati, da prisluhnejo pesmi jubilejnega zbora ter gostujočim pevkam in pevcem iz Bilčova ter tamburašem iz Šentjanža v Rožu. Verdel je med gosti posebej pozdravil predstavnika Slovenske prosvetne zveze Hanzija Weissa, predsednika Krščanske kulturne

zveze dr. Janka Zerzerja, tajnika Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Marjana Šturma in bivšega ravnatelja slovenske gimnazije dvornega svetnika dr. Pavla Zablatnika.

Aleksander Verdel, ki je povezoval spored jubilejne prireditve, je tudi orisal kratko zgodovino zbora in povedal, da se je ideja o ustanovitvi zbora rodila v Klubu slovenskih študentov v Gradcu, ko so študentje sklenili, da bodo poživili kulturno dejavnost v domačih krajih. Tako je pred petimi leti v Borovljah začelo delovati kar več skupin, ena od

njih tudi moški pevski zbor, ki ga vodi Roman Verdel. Pod njegovim vodstvom je zbor nastopal na številnih koncertih na Koroškem in v Sloveniji. V teh letih je zbor zaslovel po kvalitetnem petju in zato povsod, kjer nastopi navdušili ljubitelje lepega petja. Tako je bilo tudi v nedeljo pri Cingelcu, kjer so boroveljski pevci oblikovali pretežni del sporeda, ki je obsegal koroške narodne in slovenske umetne pesmi ter pesmi drugih narodov. Pesem o boroveljskih delavcih, ruska o dvanajstih razbojnikih ali pesem Oj, Doberdob, so slehernemu poslušalcu segle v srce, ne le zaradi močne izpovedne vsebine, ampak tudi zaradi precizne glasovne ubranosti in občutene interpretacije posameznih pesmi. S tem Roman Verdel dokazuje, da ni le mojster instrumentalne glasbe, ampak tudi odličen zborovodja. Njemu in vsem članom zbora želimo, da bi tudi v prihodnjih letih z uspehom gojili slovensko pesem v Borovljah. To jim je začel tudi predstavnik Slovenske prosvetne zveze Hanzij Weiss, ki je ob tej priložnosti orisal posamezne trenutke napredka delovanja v okviru SPD „Borovlje“, ki mu je SPZ vedno pomagala pri razvijanju kulturne dejavnosti v Borovljah in okolici. Boroveljskim pevcem pa so prišli čestitati tudi pevci SPD „Bilka“ iz Bilčova s svojo pesmijo, predsednik Tomaž Gasser pa je čestital tudi v imenu bilčovskih prosvetašev, tamburaši iz Šentjanža v Rožu pa so pod vodstvom Ivane Weiss zaigrali nekaj skladb, prirejenih za tamburaški orkester.

Vsi, ki smo bili na jubilejnim koncertu pri Cingelcu na Trati, smo doživeli lep koncertni popoldne, ki se je nadaljeval še v prijetni družabnosti.



Jubilejni zbor med pozdravnim govorom predsednika Verdela (zgoraj), številno občinstvo pozorno sledi koncertnemu sporedu (spodaj)

Prepih – list Mladinskega doma SŠD

Gojenci Mladinskega doma Slovenskega šolskega društva v Celovcu so nas s svojo sklepno prireditvijo prijetno presenetili, kajti bila je izredno kvalitetna tako po izvedbi kot po vsebini. Za konec šolskega leta pa so, kot smo že poročali, izdali tudi svoje glasilo – Prepih – list Mladinskega doma SŠD.

To je zajetna, prikupno urejena in oblikovana revija, izdelana na osnovi fotokopirne tehnike. Za zbiranje prispevkov, ureditev in razvrstitev letih odgovarja uredniški odbor, ki so ga sestavljali A. Picej, T. Makovec, H. Mlečnik, R. Čertov in vzgojiteljica

Br. Kavčič, glavno odgovornost pa je nosil ravnatelj mag. Jože Blajs, ki je imel na skrbi vsa tehnična in druga dela.

Prepih je izčrpna informacija o delu in življenju gojencev, ki živijo v domu in od tam obiskujejo slovensko gimnazijo in druge šole. Iz razporedilnice je razvidno, da je v iztekajočem šolskem letu v MD stanovalo 72 deklet in 57 fantov, torej skupno 129 gojenk in gojencev. Uvodno pismo iz uredništva razlaga, zakaj so se odločili izdajati svoje glasilo, namreč z željo stopiti iz vsakdanje anonimnosti, bližnji in širši okolici dokazati svojo prisotnost v današnji družbi, zlasti pa izpričati voljo do izvenšolske dejavnosti, seveda pa tudi izraziti svoje menje do sveta, v katerem vsi živimo.

Kronika prireditve, ki so v tem šolskem letu potekale v MD, potrjuje pestro dejavnost mladih domskih prebivalcev, saj je število le-teh razveseljivo veliko. Zanimiva je tudi anketa o rabi slovenskega jezika doma, med sošolci, sorodniki in v javnem življenju. Sestavki, v katerih gojenci zavzemajo stališče do raznih vprašanj v današnji družbi, so iskrena razmišljanja mladih ljudi, ki niso brezbržni do tega, kar se dogaja v današnjem času. Tu je med drugim govora o šoli, o vzrokih pomanjkanja komunikacije, kam nas vodi življenje, ki ga živimo, misli o prostem času in o tem kaj je fašizem. Seveda beseda teče tudi o varstvu okolja, prisotno pa je tudi leposlovje. Gojenci odgovarjajo tudi na vprašanje, zakaj so se odločili za šolanje na slovenski gimnaziji, sami v Prepihu s humorjem

opisujejo, kaj je v domu bilo narobe oz. kaj bi lahko bilo boljše, maturanti pa govorijo o svojih bodočih načrtih.

Prepih je torej glasilo, ki ni zanimivo le za ožji krog domskih prebivalcev in njihovih vzgojiteljev in staršev, ampak je koristno branje za vsakogar, ki se zanima za življenje slovenske dijaške in študirajoče mladine. Kvaliteta nekaterih prispevkov kaže, da bi nekateri mladi pisci bili sposobni stopiti v družino slovenskih korokih publicistov.

Podprite Trubarjevo spominsko zbirko



Prispevke prenašajte na konto štev. 32573, ki jo je v ta namen pri Zvezi bank odprla Slovenska prosvetna zveza.

Izšlo je Mladje 61

Vida Obid in Jani Oswald sta uredila Mladje 61, ki je pravkar izšlo. Jani Oswald v uvodu pravi, da je Mladje med tistimi revijami, ki imajo najdaljšo tradicijo v avstrijskem literarnem revijalnem tisku, hkrati pa tar na, da Mladje pozna več nemškegovorečih prijateljev kot med našimi slovenskimi brati na Koroškem in v Sloveniji. Seveda se to odraža tudi pri strukturi sodelavcev, zato se bo glavni urednik moral vprašati, ali s tem ne jemlje reviji slovenski značaj? Vemo, da ima, kar zadeva slovenske sodelavce, težave, da se mora boriti za vsako slovensko besedilo. Ta Oswaldova ugotovitev ni čisto točna, ker osvetljuje le del problema, tu se pač postavlja še vprašanje, zakaj je pri reviji prišlo do težav, kar zadeva slovenske sodelavce? upajmo, da je to le začasna zadrega, ki včasih pesti tudi druge revije.

Mladje 61 je pred nami in kljub ugotovljenemu lahko rečemo, da gre za dobro urejeno številko. Med slovenskimi avtorji najdemo Fabjana Hafnerja, Matjaža Kropivnika, Majdo Kne, Lilijano Šaver, Janka Messnerja, Kristijana Močilnika in Janeza Vigrednika. Slednji so v tem mladju zastopani s svojimi literarnimi prispevki, večinoma pesmimi različnih smeri od čiste lirike do satirično obarvanimi verzji. Potem so tu še pesmi Ericha Frieda v nemških izvirnikih in slovenskih prevodih, ki jih je napravil Andrej Kokot. Gost v tem Mladju je Christine Haidegger. Prispevek, v katerem obravnava pisatelja kot bralca, je preveden v slovensčino, kar je zelo razveseljivo – morda to postane pravilo revije – da bi vse, kar bi izšlo v Mladju, lahko brali v slovenskem prevodu. Med umetniki je zastopan tudi slikar Karl Vouk, ki se bralcem predstavlja s ciklom slik „Potovanje po vesolju“.

Med publicisti najdemo priznane strokovnjake, ki pišejo o raznih aktualnih temah oz. recenzije in znanstvene razprave. Naj med njimi



omenimo Marijo Jurič, ki pod naslovom „Dvojezičnost in identiteta“ obravnava zelo aktualno vprašanje asimilacije oz. narodne zavesti koroških Slovencev.

Potem so tu še Albert F. Reiterer, Katja Sturm-Schnabl, Boris Paternu, Janko Messner in Gerhard Moser, katerih prispevke priporočamo, da jih preberete. Koroško mladje števila 61 je kljub uredniškemu opravičilu, da je večina besednih umetnikov na kreativnih počitnicah, vsebinsko bogato. Priporočamo, da ga vzamete v roke. Revija je, kot je razvidno iz objavljene slike, izšla z novo naslovno stranjo, za katere podobo odgovarja Tomo Weiss, avtor opreme tudi prejšnjih izdaj – in je tudi tokrat potrdil svoje znanje moderne, a prikupne grafične kreacije.

Kdor na Mladje ni naročen, ga lahko kupi v obeh slovenskih knjigarnah v Celovcu, cena za posamezni izvod znaša šil. 50,-, lahko pa revijo naročite pri upravi A-9020 Klagenfurt / Celovec, poštni predal / Postfach 202.

Taberna pri Joklnu „iz ravnotežja“



Prejšnjo sredo je priredil Klub Prežihovega Varanja iz Celovca literarni večer poezije Janija Oswalda. Jani Oswald, 29-letni pravnik, piše že mnoga leta poezijo in prozo, lani pa je pri založbi DRAVA izdal svojo prvo samostojno zbirko „Zaseka“. Kdor pozna poezijo Janija Oswalda, si prav gotovo more predstavljati, da je bilo vzdusje „pri Joklnu“ na višku, saj Oswald z dosti kritično satiro zabode v preneka-tero realnost – tudi manjšine same –; in ta satira ni le namenjena za smeh, temveč tudi za resen razmislek.

Večer, ki sta ga oblikovala Jani Oswald sam ter Nadja Strajnar, igralka mestnega gledališča v Ljubljani, je publika – med njimi tudi udeleženke „kolesarske karavane“ iz Kamnika – z navdušenjem sprejela. Po bučnem aplavzu je moral Oswald dodajati še odlomke iz svojih prispevkov pod naslovom „Perica reže raci rep“, ki jih objavlja v Klavivu. Znano, da tam ne obvaruje nikogar, ki se ukvarja z žurnalizmom ali politiko. Vsako „raco“ zazna in jo zafrkne, dotika pa se tudi vsaj med nekaterimi Slovenci še obstoječih družbenih tabujev.

Bachmannove nagrade 1986

Preteklo nedeljo so v Celovcu 10ič podelili Bachmannove literarne nagrade, za katere se potegujejo pisci nemškega kulturnega prostora.

Letos je bilo na voljo skupno 425.000.- šilingov. Prvo nagrado (150.000.- šil.) je prejela Katja Lange-Müller iz Berlina. Med dobitniki nagrad sta letos tudi dva koroška pisca in sicer Ingrid Puginigg (ki živi na Predarlskem) prejela je nagrado dežele Koroška (75.000.- šil.) in Arnulf Ploder iz Celovca, ki je prejel stipendijo E. Willnerja (45.000.- šil.) Ostali dobitniki nagrad so še Zsuzsanna Gahse, Jochen Beyse in Daniel Grolle.

Dogodki iz Pliberka in okolice

Delegacija občine Ravne na uradnem obisku v Pliberku

Že vrsto let obstajajo med občinama Pliberk in Ravne v Sloveniji dobrososedski odnosi, ki se iz leta v leto bolj krepijo. Lansko leto je bila gost Ravenčanov delegacija iz Pliberka, letos pa so Ravenčane gostili občinski predstavniki iz Pliberka.

Delegacijo z Raven pod vodstvom župana dipl. inž. Maksa Večka in predsednika Izvršnega sveta Lorberka, je v občinski hiši v Pliberku pozdravil pliberški župan Franc Mikuš s svojimi sodelavci. Nato so se vsi skupaj podali v galerijo zanega koroškega slikarja Wernerja Berga, kjer jih je mestni svetnik Gottfried Stöckl seznanil z deli tega velikega umetnika. Po ogledu galerije so naši gostje obiskali Posojilnico, kjer je tovariš Lorberk v imenu delegacije izrekel dobrodošlico predstavnikom slovenske narodne skupnosti v Pliberku in iznesel nekaj pomembnih želja in predstav. Tako je med drugim naglasil, da jih je razveselila novica, da je prvič v zgodovini pliberškega gradu zadonela na tem gradu tudi slovenska pesem, kar pomeni kamen v

nato pa je sledilo kosilo. Po kosilu so si gostje še ogledali pivovarno pri Štihu/Sorgendorf, kjer so se lahko prepričali, da je pliberško pivo res odlično, še posebno tistega vročega dne na obisku.

Prepričani smo, da so bili naši gostje z Raven z obiskom pri nas na Pliberškem zadovoljni in da so se prijateljske vezi med obema občinama še bolj utrdile. Prepričani pa smo tudi, da nam takšni medsebojni obiski zelo koristijo in pomagajo k temu, da bi bile dobrine sosednih občin dostopne vsem, ter da meja ne bi bila ovira, temveč le črta, katero kadar koli lahko prestopimo in obiščemo svojega sosedo in rojaka. Želja nas vseh je, in to je bilo tudi poudarjeno na srečanju, da bi v miru živeli ter da bi bilo medsebojno sodelovanje

še v bodoče s svojim zdravim humorjem razveseljeval sebe in druge. Želimo mu, da bi še dolgo živel v lepem Šentjurju in da bi mu bili še naprej naklonjeni v vedrina, sreča, predvsem pa zdravje.

Pliberk

Tudi mestni župnik iz Pliberka Alojzij Kulmež je pred nedavnim obhajal svoj 65. življenjski jubilej. Jubilant se je rodil v našem kraju in njegova vroča želja je vedno bila, ostati v pliberški fari. Ta želja se mu je tudi uslišala, tako da je že kot kaplan bil v Pliberku in nato še kot župnik nad 30 let v tem kraju. Čeprav je sam, torej brez kaplana, da bi mu pomagal, skrbno opravlja vse potrebno, da gre življenje svojo pot, pa čeprav to včasih ni tako lahko. Posebno skrb polaga v to, da bi v miru in medsebojnem razumevanju živeli z narodom sosedom, česar pa žal nekateri nočejo razumeti. Želimo, da bi gospod župnik tudi v bodoče oznanjal našo slovensko besedo tudi tam, kjer je prišla že precej v pozabo ter da bi šel njegov glas izpod Pece prav v vsa srca njegovih faranov, da bi mu bilo zdravje naklonjeno ter da bi svoj težki in odgovorni poklic še dolgo izvajal v korist nas vseh. Še enkrat – mnogo sreče!

Čirkovče

Svojo 85-letnico pa je pred kratkim obhajal tudi Alojzij Müller, pd. Mlinarjev oče iz Čirkovč. Prav nič se mu ne poznajo leta, pa čeprav ima že deveti križ na rami. Še vedno poln življenjske volje in poln zanimanja za politična dogajanja. Skratka, naš jubilant je vsesplošno priljubljen in spoštovan med našim prebivalstvom.

Alojzij Müller je dolga leta s svojo ženo Ančko gospodaril na Mlinarjevi domačiji. Kljub obilnemu delu pa je imel vedno spet čas, da se je razdajal za druge. Bil je delaven na raznih narodnopolitičnih področjih in tako tudi bil 20 let predsednik naše Posojilnice v Pliberku. Zaradi številnih zaslug za našo skupno stvar je bil ob njegovem prazniku njegov dom cilj številnih gratulacij, ki so mu izrekli zahvalo za storjeno delo in mu želeli, da bi bil zdrav in čil tudi v bodoče. V imenu Posojilnice Pliberk mu je čestital predsednik Lipej Kolenik, v imenu Enotne liste pa Mirko Kumer. Mlinarjevemu Lojzu želimo, da bi še dolgo užival zasluženi pokoj ter da bi s svojimi bogatimi izkušnjami še naprej oplajal naš mlajši naraščaj.

ikej

Šentjur pri Pliberku

Pred nedavnim je v krogu svojih najdražjih praznoval Anton Grilc, pd. Tončev oče iz Šentjurja svojo 86. pomlad. Želimo mu, da bi še dolga leta užival svoj zaslužen pokoj in da bi

KOORDINACIJSKI ODBOR ZA LETOVANJE OTROK NA MORJU
Viktringer Ring 26 (Vinko Kušej) Tarviser Straže 16 (Milka Kokot)
tel.: (0 42 22) 51 25 28 tel: (0 42 22) 51 43 00

Spoštovani starši!

Vljudno Vam sporočamo, da bo LETOVANJE OTROK NA MORJU V SAVUDRIJI letos v eni izmeni in sicer:

od 24. julija do 7. avgusta 1986

Koordinacijski odbor nudi:

prostore za bivanje, 5 obrokov hrane dnevno, za vsakih deset otrok enega vzgojitelja, zdravstveno oskrbo in v primeru potrebe prevoz bolnega otroka v bolnico ter prevoz v Savudrijo in nazaj.
Cena za 14-dnevno bivanje znaša 1.400 šilingov, prevozni stroški 400 šil.
Prijavnice dobite pri zgoraj omenjenih naslovih.
Zadnji rok prijave je 11. julij.

Ker je število prostih mest omejeno, prosimo za čimprejše prijave.

Slovensko prosvetno društvo „Vinko Poljanec“ iz Škocijana obvešča javnost, da ima na programu sledeče

Poletne prireditve:

- v soboto 5. 7. 1986 – Kresovanje – gostilna Picej, Žamanje
- v torek 15. 7. 1986 – MPZ „Vinko Poljanec“ in Fünfgesang „Klopeiner see“ – gostilna „Fichtenhof“, Podgrad
- v sredo 16. 7. 1986 – Dia-predavanje (prof. Pratsch) – gostilna Picej, Žamanje
- v četrtek 24. 7. 1986 – SPD „Danica“ in MPZ „Vinko Poljanec“ – Supermarkt Rutar, Selo
- v soboto 26. 7. 1986 – Pestri večer – gostilna Picej, Žamanje
- v soboto 2. 8. 1986 – SPD „Danica“ in MPZ „Vinko Poljanec“ – Koroški večer – Urank, Vesele
- v četrtek 14. 8. 1986 – Koroški večer – Parkhotel Žužek
- v torek 19. 8. 1986 – MPZ „Vinko Poljanec“ in Fünfgesang „Klopeiner See“ – gostilna „Fichtenhof“, Podgrad

Vse prireditve se prireajo v okviru 80-letnice SPD „Vinko Poljanec“.

Nova avtokarta Jugoslavije

Pred dnevi sta Avto moto zveza Slovenije in ljubljanski Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo predstavila nov zemljevid Jugoslavije, ki bo še posebno interesanten za avstrijske turiste, ki zelo radi in masovno letujejo v Jugoslaviji.

Nova avtokarta Jugoslavije je povsem na novo osnovana in vsebuje brez cest in drugih linijskih podatkov, kar 30.000 informacij. Novi zemljevid je izdelan v merilu 1:850.000 in je po kvaliteti tako kakovosten, da konkurira z najboljšimi zemljevidi v Evropi. Na zemljevidu je poleg osnovnih podatkov o cestah še precej turističnih

nih informacij, podatkov o zgodovinskih in naravnih znamenitostih in spomenikih.

Izdajatelja je nova naložba stala okrog 30 milijonov dinarjev, v trgovinah pa jo bodo prodajali za 600 dinarjev, kar je res izredno poceni. Format novega zemljevida Jugoslavije je 100 x 50 cm. Prepričani smo, da bo novi zemljevid Jugoslavije na razpolago tudi v celovških knjigarnah.

„Vuzenica 86“

Slovenska prosvetna zveza v Celovcu in Osnovna šola v Vuzenici spet prireja tradicionalno likovno kolonijo mladih v Vuzenici.

Kolonija bo potekala v času od ponedeljka 18. do vključno petka 22. avgusta 1986. Specialni program kolonije bo tehnika slikanja akvarelov, splošni program pa bo obsegal slikanje s tempero, oljem, slikanje na keramiko, tekstil, steklo modeliranje iz gline in drugo.

Starost udeležencev mora biti med 10. in 14. letom. Ker je število omejeno, bodo prišle v pošte prijave vrstnega reda, zato s prijavo pohitite. Prijave pošljite do srede, 9. julija 1986 na Slovensko prosvetno zvezo, Celovec, Tarviserstraße 16. Tam dobite tudi vse podrobne informacije o likovni koloniji „Vuzenica 86“.

ČESTITAMO

Na Pedagoški akademiji v Celovcu so končali študij – za učitelja ljudske šole, Mirjam Uznik iz Šentjanža v Rožu in Stanko Vauti iz Šmihela ter za učitelja glavne šole, Marija Weber iz Želuč in Travi Tolmaier z Radš. Vsi so naredili izpit tudi za slovenščino.

Novim učiteljem k temu uspehu iskreno čestitamo z željo, da bi bili v svojem odgovornem poklicu uspešni in srečni.

Prireditve

ŽITAR VAS VEČER SLOVENSKE PESMI IN FOLKLORE

v nedeljo 13. 7. 1986 ob 20.00 uri v ljudski šoli v Žitari vasi
Sodelujejo: Cerkevni in mladinski zbor iz Šentlipša, Plazniška dekleta, vokalni kvintet iz Šentlipša, Glasbena šola, otroška mladinska folklorna skupina SPD „Trta“ ter MoPZ SPD „Trta“.
Prireditelj: SPD „Trta“ Žitara vas.

VOGRČE

POLETNA NOČ

v soboto 5. 7. 1986 ob 20.00 uri v gostilni pri Florijanu v Vogrčah
Igra ansambel „Ivana Ruparja“
Prireditelj: Mešani pevski zbor „Podjuna Pliberk“.

KOSTANJE

ODKRITJE SPOMENIKA KOROŠKEGA BUKOVNIKA ANDREJA ŠUSTERJA DRABOSNJAKA

v nedeljo 6. 7. 1986 ob 14.30 uri v Zgornji vasi (pri cerkvi) pri Kostanjah.
Kulturni spored bodo oblikovali: MePZ „Mojece“ iz Šentilja, godba na pihala, nastop domačih igralcev SPD „Drabosnjak“
Nagovor ob odkritju spomenika: ravnatelj dr. Reginald Vospersnik
Prireditelj: SPD „Drabosnjak“ na Kostanjah.

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ Škofiče vabi na

KULTURNI VEČER

v soboto 12. 7. 1986 ob 20.30 uri v gostilni Perdacher v Holbičah
Sodelujejo: domači pevski zbor „Edinost“, Frauen Singkreis / ženski pevski krožek iz Škofič in MoPZ „Svoboda“ iz Loge vasi.

IZOBRAŽEVALNI TEČAJ ZA VZGOJITELJICE V OTROŠKIH VRTCIH IN ZA VODJE OTROŠKIH SKUPIN

od ponedeljka 14. do sobote 19. julija 1986 v Mladinskem centru na Rebrci
Predavatelj: Breda in Tine Varl, Franci Končan, univ. doc. dr. Erik Prunč, akademska slikarka Marjanja Jemec-Božič, Marinka Svetina, prof. Janez Bitenc, prof. Ida Virt, Helka Mlinar, mag. Tone Schellander, prof. Lučka Čok, prof. Mira Voglar.



SELE

SELSKO ŽEGNANJE (v šotoru)

v nedeljo 6. 7. 1986 ob 14. uri
Sodelujejo: Folklorna skupina „Zarja“ iz Zelezne Kaple, ansambel „Energijska“, MePZ iz Sel, dekliški pevski zbor iz Šel Igra mednarodno znani ansambel „Lojzeta Slaka“
Nadaljevanje žegnanja v ponedeljek 7. 7. 1986 ob 20.00 uri.

ZELEZNA KAPLA

14. POLETNA NOČ

v soboto 12. 7. 1986 ob 20.00 uri pri občinskem kopališču v Zelezni Kapli
Igra in zabava znani ansambel „Fantje treh dolin“
Za pijačo, za jedi na žaru ter za veselo družabnost je poskrbljeno
Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ Zelezna Kapla
Prisrčno vabljeni!

Slovensko prosvetno društvo „Valentin Polanšek“ na Obirskem vabi na

NAGRADNO KEGLJANJE

4., 5. in 6. julija 1986 na Kovačevem kegljišču
I. nagrada – polet v Dubrovnik z enotedenskim dopustom.

KONCERT

svetovno znanega ansambla LOJZETA SLAKA

v nedeljo 6. 7. 1986 ob 14.30 uri na dvorišču samostana v Dobrli vasi.
Ob slabem vremenu bo prireditev v avli glavne šole
Prireditelj: SPD „Srce“ Dobrli vas

ŽITAR VAS – ŠENTLIPŠ

KOLESARSKI IZLET

v nedeljo 6. 7. 1986
Zbirališče ob 10.00 uri pri ljudski šoli v Žitari vasi
ob 10.30 uri pri farni cerkvi v Šentlipšu
Proga: Globasnica (ogled muzeja) – Večna vas – Breška vas (pri jezeru piknik) – Bistrica – Šmihel – Šentlipš.
Ob slabem vremenu bo izlet teden pozneje
Prireditelj: Farna mladina Šentlipš in SPD „Trta“ v Žitari vasi.

ŠMIEHL

SKLEPNI NASTOP UČENCEV GLASBENE ŠOLE

v soboto 5. 7. 1986 ob 17. uri v farni dvorani
Prireditelj: KPD Šmihel

ŠENTPRIMOŽ

KOROŠKI VEČER

v petek 11. 7. 1986 ob 20.30 uri v Kulturnem domu
Sodelujejo: Ansambel „Drava“ iz Borovlj, Volkstanzgruppe Turnerssee, mladinski zbor Danica in MePZ Danica.
Prireditelj: SPD „Danica“ Šentvid v P.

KOMELJ

SREČANJE PRI ŠTIBARJU

v nedeljo 6. 7. 1986
Ob 8.00 uri odhod iz Doba na Komelj – peš
ob 11.30 uri maša pri Štibarju. Po maši zabavni program za otroke in odrasle
Igrajo: ansambel „DO IT“ in domači vižarji. Za jed in pijačo je poskrbljeno
Prireditelj: Katoliška otroška mladina Pliberk-Zvabek-Suha-Vogrče in Krščanska kulturna zveza.

KRESOVANJE

v petek 4. julija 1986

Odhod ob 17.00 uri od Šostarja na Veški stan, nato kresovanje na Peci
Prireditelj: Planinski odsek SKD v Globasnici

PLIBERK

PAZNİK GLASBE – JAZZ

v soboto 19. 7. 1986 ob 16.00 uri na Travniku v Pliberku
Nastopajo: sekstet CARLA BLEY, DON CHERY „NU“, kvartet SYLVAIN KASAP, skupina PETER GRÖNING.

BILČOVŠ

KULTURNI VEČER

v soboto 12. julija ob 20. uri pri Miklavžu v Bilčovsu.
Sodelujejo: moški in mešani pevski zbor SPD „Bilka“, mladinski zbor Bilčovs
Za ples igra ansambel Vilija Petriča
Prireditelj: SPD „Bilka“

Avstrijsko-jugoslovansko društvo, Kulturni urad deželnega glavnega mesta Celovec in Generalni konzulat SFRJ v Celovcu vabijo na

otvoritev POSEBNE PASTAVE slikarja LUDVIGA PANDURJA

v torek 8. 7. 1986 ob 20.00 uri v Mestni hiši / Stadthaus v Celovcu.

PLIBERK

ZAKLJUČNI KONCERT

MoPZ „Valentin Hartman“ in učencev Glasbene šole
v petek 4. 7. 1986 ob 20.30 uri v Posojilnici v Pliberku.
Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ Pliberk.

Večer s profesorjem Piccottinijem

Kot „protiuslugo“ za ilustracijo informativnega lista, ki sta ga izdali SPD „Dobrač“ in „Jepa-Baško jezero“ glede na odklonitev dvojezičnega vrta, nas je prof. Piccottini povabil pretekli teden v svoj atelje v Beljak. „Hotel sem spoznati ljudi, ki se angažirano zavzemajo za svoje pravice“, se je glasila njegova dobrodošlica.

Prijazen človek markantnih potez, zelo določenih, ne pretiranih gest, dober štiridesetletnik, nas pospremi v staro šolo v beljaškem Smartnem. „Delovno mesto“ je proti pričakovanju urejeno, številne slike, portreti, fotografije, steklene posode s težko definirano vsebino, neke skice, deloma obložene s pisanimi kamenčki, v ozadju neke drobno popisane, uokvirjene plošče, vse to je spočetka občutiti kot nedoločeno zmešnjavo – a umetniški ateljeji imajo svoje zakonitosti. Še predno dodobra pregledaš okolje, prične pričevanje mojstra. Pisani drobiči na tleh dobivljajo med razlago določene konture – iz neke razdalje gledani, zaživijo v podobe nekih svetnikov, kot je slišati. Tako nastaja mozaik za znamenje v Zgornjih Borovljah. Ogromno truda in kar največ vestnega dela v pozne nočne ali tudi že jutranje ure je vloženi v njem. Na steni izobešena, zmanjšana fotografija poslikanega steklenega okna v občinskem poslopju v Paternionu – trodelna umetnina meri v naravni velikosti 30 kvadratnih metrov. Motivi: Življenje v dvoje – družba – osamljenost. Barve nimajo samo dekorativnega značaja, pretežno tudi simbolični. Naprej razne slike, akti, s čudovito natančnostjo zajetimi pozami. „Koliko lepote je zajete v enem samem gibu“, je slišati umirjen a vendar navdušeno izgovorjeni glas slikarja. Ortstafelsturm, pre-

ševanje – vse je prisotno, poosebljeno, poživljeno v tistih steklenih posodah. Ljudje, kot majhne figure – bele, rdeče, črne in spodaj nepreglene vrste vojaških križev – pokopališče. Strašna simbolika ... In tiste, popisane plošče? Čeprav iz mrtvega platna – kričijo v svet krivico, storjeno nad Koroškimi Slovenci. 85 tisoč in več besed je zapisala neutrudljiva roka v dolgih, nespečnih nočeh. Za nas vse – ponižane, zatirane, preganjane, tolikokrat preštene in vendar ne uničene ... Deset, sto, tisoče ali tudi samo eden – številke so mrtve a človek živi, diha, čuti, ljubi, trpi ... profesorjeve oči nas ne pomiljujejo – hrabrijo, pozivajo, kličejo, izzivajo! Brez prehoda preide na slike križevnega pota v obsegu približno kvadratnega metra. Podobe niso lepe, dopadljive, se ne laskajo našemu čutu harmonije niti po barvah, niti ne po upodobljenem. Izzivalne so, provokantne, ki razburjajo našo notranjost, ne pa da bi jo umirale. In prav to hoče doseči umetnik. Zato so njegove podobe trde, neizprosne, brezkompromisne – ena sama značilnost pove vse, ji daje nezamenljivi pečat. Če je med temi zaznati vendarle tudi manj izrazite, človeške prikazni; obrobneže, „samo“ radovedneže, potem Piccottini prav pred temi svari. Ti lažni „dobrotniki“, nevtalnejši so vendarle ob času pripravljeni za judežev srebrnik zgrabiti za puško in ... Neverjetno,

kako čas beži in ko se ti misli zopet povrnejo na trda tla, se sprašuješ: Kakšen človek?! Govoril je o slikah, o mozaikih, o tej in oni tehniki in poleg tega odkril svojo dušo – dušo humanista, umetnostnega pedagoga, angažiranega zagovornika zatiranih, politično trezno mislečega človeka, ki zavrača zlaganost, krivičnost korumpirane družbene ureditve. Umetnostno ustvarjanje naj ima svojo globoko vzgojno vlogo, naj prebujajo, naj svari, naj svari – nikar pa naj ne bo v prvi vrsti sredstvo za materialno obogatitve. Prof. Piccottini je v mnogem podoben svojim naslikanim obrazom. Polnost njegovega obličja je zunanja podoba, oni drugi, slepi obraz je njegova notranja bit, nevidni a občutni svet, ki ga človeštvo dandanes skoraj ne pozna več. „S prijatelji ne gre samo govoriti – treba je z njimi tudi jesti“, je njegovo geslo. In tako nas je obilno pogostil, nam prebral nekaj narečnih, koroških pesmi Franza Stimpf-a, ki so nas močno prevzele. Zapeli smo nekaj slovenskih pesmi – mogoče manj ubrano a zato bolj prisrčno in profesor je od časa do časa poltiho dopolnil kak akord s svojim mehkim glasom.

G. Hans Piccottini je letnik 1943, redni profesor na Višji tehnični šoli v Beljaku, imetnik vidnih odlikovanj, razstavlja na številnih razstavah svoja dela, kot v Albertini na Dunaju ter drugih galerijah. Težko bi bilo izčrpano opisati njegovo delovanje, njegovo ustvarjanje, še težje pa orisati lik tega moža, ki nam govori iz srca, ki ga upravičeno in ponosno lahko imenujemo našega prijatelja.

F.Č.

Obisk iz Solčave

Bralci bodo vedeli, da leži Solčava onkraj Olševe, da je to zelo odmaknjen kraj – svet med vrhovi Solčavsko Savinjskih Alp. A kdo že res osebno pozna Solčavo, Logarsko dolino, Robanov kot, Potočko zijalko na Olševi, Raduho in številne druge lepote teh krajev. Kdo že ve, da je pretežni del življenja, gospodarstva in drugih opravkov Solčavanov in Solčave vse do tega stoletja potekal v stikih s Koroško in da je tudi prva „cesta“ povezovala Logarsko dolino s Koroško in Železno Kaplo. Vodila je iz Matkovega kota na Pavličev vrh in v Belo. Graditi jo je dal grof Kristalnik. Okoli 1860 pa je bila speljana še druga čez Pastirkov vrh proti Tomažiču v Remšeniku in proti Kapli.

Od tega je dolgo. Sosedje tu in

onstran so doživeli mnogo lepega, a tudi marsikatero brdko uso-do. Najstrašnejša med njimi je bila gotovo požig Solčave oktobra 1944-ega leta.

Danes Kapelčani komaj vedo za „Žocbahar-je“ in obratno pravtako. Še dobro, da so ljudje obeh občin ostali do danes povezani preko številnih družinskih zvez. Tako je končno prišlo tudi do stikov, ki so privedli do predstave „Zarjevcev“ v Solčavi (1983) in do obiska Solčavanov – preteklo soboto v Železni Kapli.

SPD ZARJA je prvič sprejelo prosvetaše iz Solčave. Sprejelo jih je srčno, kakor so tudi gostje pripravili srčen spored še kar številnim poslušalcem. Lep, domač, pester večer s petjem, domačimi vižami, pokrajinskimi slikami,

godbo, citrami in celo ritmičnim nastopom. Nastopajoče skupine, združene v PD FRANCE HERLE so prikazale širok prerez kulturnih trudov celotnega kraja.

Ker je bilo na tem srečanju mnogo mladine, smemo pričakovati, da se bodo navezani stiki ohranili in poživili.

Za tokratno srečanje sta se še posebej trudila predsednik SZDL Solčava tov. Štifter Stanko in podpr. SPD Zarja Miha Kuhar. Pozdrav je izrekel predsednik Miha Traunik.

Ob koncu pa so zbrani z bučnim aplavzom potrdili besede inž. Petra Kuharja, da naj se vsi odgovorni resno zavamejo za odprtje Pavličevega sedla, kot najbližje povezave med Podjuno in Savinjsko dolino.

Trije pevci 40 let pri MoPZ „Edinost“: „Krepiti narodno zavest - to je bil in je naš cilj!“

Leta 1934 je bil ustanovljen moški pevski zbor „Edinost“ v Pliberku, ki je z izjemo vojnih let nepretrgano deloval in deluje še danes. V tem zboru pa pojejo danes trije člani, ki bistveno sooblikujejo ta najstarejši moški pevski zbor še danes – in to že kar dolgih štirideset let. To so Janez Kaiser, Štefan Kušej ter Gregor Kristof. Z njimi je uredništvo Slovenskega vestnika ob tem jubileju naredilo kratek pogovor.

Janez Kaiser, doma v Rinkolah, se še dobro spominja svojega začetka pri „Edinosti“: „Že pred drugo svetovno vojno sem pel v raznih zborih. Vojna pa je preprečila nadaljevanje tega delovanja. Toda že kar po vojni je začel naš dolgoletni pevovodja Foltej Hartman zbirati in navduševati ljudi. Navdušil je tudi Miheja Sadjaka, ki je v Rinkolah zbral kar šest moških – med njimi tudi mene. In tako smo prav na 6. januarja 1946 imeli prvo vajo našega novega zbora Edinosti. Tedaj nas je bilo približno 30 moških, ki smo se iz veselja za petje združili in postali tako prvi moški pevski zbor.“ Kaiser je povedal tudi, da si želi, da bi zbor obstajal še naprej. Pa tudi sam še hoče nadaljevati, „seveda če mi bo to zdravje dopuščalo“. Boji pa se, da bi njegov glas pešal. Zato šaljivo dostavlja: „Stric je rekel, da moraš nehati, dokler še moreš peti, ne pa potem, ko so te nevoljni.“ – Kdor pozna Kojžrov glas in njegovo vneto se nima česa bati.

Tudi Štefana Kušaja je spravil v zbor Foltej Hartman. „Tam na nekem ovinku sva se srečala jeseni 1945, pa me je že pričel. Bili smo vsi navdušeni za petje že prej, ko pa smo doma in na vasi mnogo prepevali. Pesmi smo imeli že v sebi – tudi iz partizansčine, kjer nas je vodila skozi najtežje boje. Pa smo stopili skupaj in začeli z zborom.“ To skupnost so si ohranili tudi do danes: „Sicer je prišlo kdaj do prerakanja glede programa našega zbora, toda narodna zavest nas je držala skupaj.“ In ta moški pevski zbor Edinost, ki se je po Hartmanovi smrti preimenoval po njem, še danes drži prav ta narodna zavest skupaj. In Srienčev Stief se spominja prve turnee: „Leta 1947 smo bili na turneji po Jugoslaviji; nastopali smo in še. Vsi smo bili zelo utrujeni. In zgodilo se je: na Bledu sem zamudil tovariše, ko so se

odpeljali z vlakom v Kranj. Toda imel sem srečo: z avtom Rdečega križa so me vojaški zapeljali v Kranj, tako da sem bil tam še pred njimi. In sprejel sem jih že na železniški postaji. Seveda je Foltej Hartman bil hud in nervozen; to pa je bilo včasih tudi razumljivo, saj smo bili mladi in ga večkrat res nismo preveč ubogali.“

Eden teh „porednežev“ je znal biti

tudi Gregor Kristof iz Dvora, ki je pristopil k zboru „ker je bilo tam doma veselje, še bolj pa zaradi tega, da smo se srečali pri narodnem delu, da smo skupaj nastopali kot slovenski zbor.“ S to dejavnostjo smo dosti doprinali tudi k politizaciji članov zbora samih pa tudi tistih, ki so nas prišli poslušati. To je bil in je naš glavni cilj.“ In spominja se rasti zbora: „Kar kmalu so prišli vsi pevci iz Rinkol zraven, pa z Dvora smo bili kmalu vsi zraven, ... tako da je zbor narasel na 30 in še več pevcev.“ Frlinovemu Gregaju pa zelo tesni srce dejstvo, da mora mladina danes skoraj vsa s trebuhom za kruhom, se pravi da se mora odpravljati na delovna mesta v oddaljene kraje, in tako tudi žalostno ugotavlja: „Ostali smo le tisti, ki imamo zaposlitev v domačem okolišu in pa tisti, ki imamo kmetije. Tako sem preostal na primer tudi edini Dvorjan, ki še poje. In bom tudi še ostal pevec, čeprav mi včasih ne pride več čisto prav, saj sem najstarejši v zboru – kot človek in kot pevec!“

Tem trem pevcem, ki so dolgih štirideset let ostali zvesti MoPZ „Edinost“, ki so po zadnjem koncertu v Celju prestali tudi „boj“ z vodnimi masami, ko je njihov avtobus obtičal v poplavi blizu Maribora, bo podelila Slovenska prosvetna zveza danes zvečer Spominsko plaketo. Čestitkam in zahvalam se pridružuje tudi uredništvo Slovenskega vestnika.



M. T. Jubilantje (z leve): Gregor Kristof, Štefan Kušej, Janez Kaiser.

Janez Stergar

Vprašanje koroških Slovencev v jugoslovansko-avstrijskih odnosih od plebiscita do anšlusa

Haas Hanns, Karl Stuhlpfarrer: Österreich und seine Slowenen. Wien 1977.

Jedlicka Ludwig: Aufteilungs- und Eismarschpläne um Österreich, 1918-1934. – Beiträge zur historischen Sozialkunde 1972, 2.

Kerekes Lajos: Von St. Germain bis Genf. Österreich und seine Nachbarn 1918-1922. Wien-Köln-Graz 1979.

Klopčič France: Desetletja preizkušenj. Spomini. Ljubljana 1980.

Krizman Bogdan: Jugoslavija i Austrija 1918-1938. – Časopis za suvremenu povijest, 1977, št. I, str. 5-24.

Kuhar Lovro, (Prežihov Voranc): Zbrano delo, 9. Ljubljana 1973.

Malle Avgušt: Poskusi obnove slovenskega šolstva na Koroškem v dvajsetih letih našega stoletja. – Zgodovinski časopis 31/1977, 1-2, str. 169-180. Tudi: Mladje 1977, št. 25, str. 44-82.

Michaelsen Rudolf: Der Europäische Nationalitäten-Kongress 1925-1928. Aufbau, Krise und Konsolidierung. Frankfurt a. M.-Bern-New York 1984.

Moritsch Andreas: Die Kärntner Slowenen von 1918 bis 1945. – Die Volksgruppen in Österreich, Wien 1979, str. 89-98. (Integratio; 11-12).

Petek Franc: Iz mojih spominov. Pripravil tekst, napisal opombe: Janko Pleterski. Ljubljana-Borovlje 1979.

Pleterski Janko: Progresivne težnje med Slovenci na Koroškem. – I. Regent – J. Pleterski – I. Kreft, Progresivna Slovenija, Trst in Koroška, Murska Sobota 1964, str. 81-134.

Rauchensteiner Manfred: Die Folgewirkungen von Abwehrkampf und Volksabstimmung auf österreichisch-jugoslawischen Beziehungen seit 1920. – Kärntens Volksabstimmung 1920, Klagenfurt 1981, str. 336-346.

Steinböck Erwin: Kärnten. – Österreich 1918-1938. Geschichte der Ersten Republik. Graz-Wien-Köln 1983, str. 801-835.

Steinböck Erwin: Die Verhandlungen zwischen den Nationalsozialisten und jugoslawischen Stellen vor dem Juliputsch 1934. – Österreich in Geschichte und Literatur, 1968, 10.

Stergar Janez, Avgušt Malle, Borut Marjan Sturm/et al.: Kronološki pregled zgodovine koroških Slovencev od 1848 do 1983. – Koroški Slovenci v Avstriji včeraj in danes, Ljubljana-Celovec 1984/1985, str. 175-283.

Stuhlpfarrer Karl: Die Slowenen im „autoritären Ständestaat“ 1933/34-1938. – Das gemeinsame Kärnten = Skupna Koroška, 9. Klagenfurt 1980, str. 148-159.

Suppan Arnold: Österreich und Jugoslawien in der Zeit zwischen den beiden Weltkriegen. – Das gemeinsame Kärnten = Skupna Koroška, 9. Klagenfurt 1980, str. 161-173.

Tribušon Zorka: Partijski kanali čez mejo na Gorenjskem. – Zbornik ob štiridesetletnici ustanovnega kongresa KPS, Ljubljana 1977, str. 231-246.

Ude Lojze: Koroško vprašanje. Ljubljana 1976.

Veiter Theodor: Verfassungsrechtslage und Rechtswirklichkeit der Sprachminderheiten in Österreich 1918-1938. Wien 1980. (Ethnos; 21)

Zorn Tone: Avstrijsko-jugoslovanski odnosi. Politični odnosi. Obdobje 1918-38. – Enciklopedija Jugoslavije, izdaja v slovenskem jeziku, Zagreb 1983, str. 366-367.

Zorn Tone: Kulturna avtonomija za koroške Slovence in nemška manjšina v Sloveniji med obema vojnima. – Zgodovinski časopis 28/1974, 3-4, str. 347-366.

Zorn Tone: Nacistična pogajanja s koroškimi Slovenci in Jugoslavlani v letih 1933-1934. – Borec 30/1978, str. 237-241.

Zorn Tone: Protifašistično gibanje na avstrijskem Koroškem. – Zbornik ob štiridesetletnici ustanovnega kongresa KPS, Ljubljana 1977, str. 155-165.

7

Pri pisanju referata smo se – kot omenjeno – lahko oprli tudi na spominske zapise Franca Aichholzerja, Janeza Starca in dr. Julija Felaherja v arhivu Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani. Uporabljali smo tudi zapisnike avstrijskega in jugoslovanskega parlamenta iz tedanjega časa. Vrsto podrobnih podatkov je avtor črpal iz raznovrstnih svojih izpiskov za dve raziskovalni nalogi, ki ju je na inštitutu opravljal v zadnjem desetletju. Podrobni podatki so seveda na voljo zainteresiranim zahtevnejšim bralcem.

Na samem zasedanju jugoslovansko-avstrijske zgodovinske komisije na Otočcu 26.-28. 11. 1984 so dr. Janko Pleterski, dr. Arnold Suppan in dr. Karl Stuhlpfarrer prebrali referate, ki so delno tudi posegali v tematiko pričujočega pregleda, a do sedaj še niso bili objavljeni. Pač pa je dr. Suppan v gradivu za lanskoletni svetovni zgodovinarski kongres objavil razpravo Jugoslawien und Österreich zwischen den beiden Weltkriegen. Der Nachbar in Gesellschaftsbild und öffentlicher Meinung. – L'Image de l'Autre. Étrangers-Minoritaires-Marginaux, Vol. 2, Ed. Hélène Ahrweiler, Paris 1984, str. 576-615. Dr. Suppan je v okviru obsežne mednarodne študije Evropske znanstvene fundacije o manjšinah in vladah v Evropi 1850-1940 prevzel pripravo referata o manjšinah v jugoslovansko-avstrijskih odnosih med obema vojnima. Tako bomo lahko ob sicer že najavljeni Suppanovi knjigi o avstrijsko-jugoslovanski bilateralni prebrali še marsikaj o ožji temi, ki nas je zanimala v tem pregledu stanja raziskav. (konec)

Testenine so nekaj preskusni kamen kuharske umetnosti. Lahko jih pripravimo vsakdanje in preprosto, lahko jih spremenimo v specialiteto, ki bo žela nedeljena priznanja za mizo sedečih.

Običajno mislimo, da je domovina testenin sosednja Italija, tako makaronov kot spagetov in v zadnjem času še lasagne. Pa ni tako. Prvi so spoznali vsestranskost testenin Kitajci, s Kitajskega pa je makarone v 13. stoletju prinesel Marco Polo. Najprej v Italijo, potem pa so se razširili po vsej Evropi.

Testenine so najrazličnejših dolžin, širin in debelin, spreminjajo se po obliki, vse so pripravljene iz vode in moke, z jajci ali brez njih. Testenine največkrat kupujemo, domača priprava je prenamudna, saj je treba testo tanko razvaljati in pustiti, da se suši pri ravno pravi temperaturi – za to pa v sodobnih gospodinjstvih običajno ni časa.

Testenine kuhamo v soljeni vreli vodi približno 15 minut oziroma toliko časa, da so mehke, s kančkom trdega jedra v sredini – Italijani pravijo tej stopnji kuhanosti „al dente“. Potem jih odcedimo, oplaknemo mokasto sluz pod curkom mlačne vode, znova odcedimo, potem pa po želji naprej.

Rezanci s peteršiljem (priloga)

Potrebujemo: 150 g rezancev (ali makaronov), sol, 75 g masla, 2 žlici nasekljanega peteršilja.

V soljeni vodi skuhamo rezance, odcedimo in oplaknemo. V ponvi razpustimo maslo, v njem segrejemo rezance in premešamo. Potresemo s peteršiljem, ponudimo kot prilogo k mesu.

Enoločnica z rezanci

Potrebujemo: 500 g mesa za juho in kosti, 1 lovorov list, nageljeve žbice, nekaj zrn popra, 2 čebuli, 250 g korenja, majhen gomolj zelene, 4 pore, 250 g širokih rezancev, peteršilj, mlet poper.

Meso in kosti oplaknemo in pristavimo z 2 litroma mrzle vode na ogenj. Dodamo začimbe in olupljeni čebuli ter kuhamo poldruge uro. Vzamemo kosti iz juhe. Očistimo korenje, zeleno in por, drobno zrežemo in kuhamo 30 minut v juhi. Medtem skuhamo v soljeni vodi rezance. Oplaknemo pod vodo in stresemo v

juho. Iz juhe vzamemo meso in ga narežemo na kocke. Spet stresemo v juho. Preden enolončnico ponudimo, jo potresemo s poprom in seseklim peteršiljem.

Makaronov sufle

Pripravimo bešamelno omako iz 3/4 l mleka, dveh žlic moke, soli, popra, muškata oreška, 250 g masla in parmezana. Dodamo 4 rumenjake. Ko se omaka ohladi, ji primešamo sneg iz 4 beljakov. Za 6 oseb skuhamo 600 g rezancev, ko so na pol kuhani, jih odcedimo. Zmešamo rezance z bešamelno omako in jih damo v namaščen pekač. Pečemo v ogreti pečici pri 200 stopinjah 1/4 ure, nato takoj ponudimo, da se sufle ne sesede.

Tortelini z rozinami

Pripravimo testo kakor za žlikrofe in ga s kozarcem razrežemo na kroge. Pripravimo sladki nadev: tri pesti sesekljane špinače, 100 g skute, 3 jajca, pest orehov in pest rozin, 100 g kuhane gnjati, 3 žlice olja. Pa sveže maslo, sol in še enkrat pest rozin.

Tortelini naj bodo precej veliki. Na vsakega damo žlico nadeva in zalepimo robove z beljakom. Kuhamo v vreli vodi, ko splavajo na površino, jih poberemo s penovko in pogrejemo na stopljenem maslu. Torteline potresemo z rozinami, lahko tudi z malo cimeta in z drobtinami, popraženimi na maslu.

Krpice z zeljem

Za 4 osebe potrebujemo: 150 g moke, žlico vode, ščepec soli, jajce, moko za razvaljanje. Za zelje: 750 g sladkega zelja, 2 žlički soli, 3 žlice zaseke, žlico sladkorja, zveže mlet poper.

Testo za krpice: presejemo moko na mizo, napravimo jamico, damo vanjo jajce, vodo in sol. Zamesimo v čvrsto glasdo testo in ga razvaljamo. Razvaljano položimo na pomokan prt in pustimo, da se suši 30 minut. Nato ga razrežemo na 2 cm široke rezance in nato še diagonalno, da dobimo rombe. V loncu zavremo soljeno vodo in kuhamo krpice 8

Testenine na vse načine

Od makaronov do rezancev

minut. Poberemo jih s penovko in odcedimo.

Zeljno glavo očistimo in razrežemo na četrtine, izrežemo stržen, nato zelje drobno narežemo. Potresemo s soljo in pustimo stati, da izpusti vodo. Nato zelje ožmemo z rokami. V kozici segrejemo zaseko in sladkor, primešamo zelje in popoprmo. Mešamo in pražimo, dokler zelje ne zarumeni. Potem je gotovo. Biti mora sladkega in hkrati pikantnega okusa. Vmešamo kuhane krpice in takoj ponudimo.

Makaroni na pastirski način

Za 6 oseb potrebujemo: 500 g makaronov, maslo, olje, svežo skuto, paradižnikovo mezgo, 50 g prekajene slanine, kozarec rdečega vina, lovor, čebulo, sol, poper.

V kozico damo sesekljano čebulo, na kocke narezano slanino, lovorov list, žlico olja, žlico masla, Solimo in popramo. Zalijemo s toliko vode, da je vse skupaj komaj pokrito. Kozico pokrijemo s pokrovko in postavimo na majhen ogenj. Ko voda povre, zalijemo z vinom in dodamo paradižnikovo mezgo. Ko se zgosti, skuhamo v vreli soljeni vodi makarone. Zmešamo jih z omako in potresemo z nadrobjenim sirčkom.

Špageti s kaprami

Za 6 oseb potrebujemo: 500 g špagetov, olje, sardelne fileje, kapre, črne olive brez koščic, krušne drobtine.

V kozici popražimo na olju sesekljane sardelje, kapre in na pol prerezane olive. V drugo ponev nalijemo malo olja, ko se segreje, dodamo krušne drobtine, nato pa še kuhane špagete, ki smo jih zmešali s sardelno omako. Popražene drobtine zmešamo s špageti, pražimo še naprej, da je zmes lepo zapečena in hrustljava. Odvečno olje nazadnje odlijemo.

Makaroni s fižolom

Za 6 oseb potrebujemo: 400 g makaronov, 1 kg kuhanega fižola v zrnju, 40 g masla, 50 g kuhane gnjati, korenček, čebulo, sol, poper, baziliko, peteršilj, rožmarin.

Na maslu (margarini, olju) prepražimo nasekljano čebulo in tanko narezan korenček. Zalijemo s kozarčkom vroče vode, dodamo rožmarin. Čez 15 minut primešamo fižol in zalijemo z malo vode. Kuhamo, dokler voda ne povre. Vmešamo še sesekljan peteršilj, malo bazilike. Pokrijemo, pustimo makarone. Odcejene zmešamo s fižolovo omako.

Lasagne iz pečice

Za 4 osebe potrebujemo: 150 g kuhane špinače, 250 g mletega mesa, 2 čebuli, strok česna, 2-4 žlice olja, 125 g šampinjonov (ali pest namočenih suhih gob), peteršilj, 2 žlici paradižnikove meze, 1/8 l belega vina, 1/8 l juhe iz kocke, 3 žlice parmezana, sol, poper, majaron, 1/8 l kisle smetane, žlico moke. Za omako: 30 g masla ali margarine, 30 g moke, 1/4 l mleka, 1/8 l sladke smetane, sol, poper, muškati orešek. Pa še 250 g širokih rezancev.

Špinačo skuhamo in sesekljamo.

O zdravljenju visokega pritiska

Srce in ožilje si zelo poenostavljeno zamišljamo kot črpalko z razvejenimi žilami, po katerih se pretaka kri. Kri je v tem sistemu pod določenim pritiskom, ki mu pravimo krvni pritisk. Merimo ga z razmeroma preprosto napravo, imenovano riva roccii. Izmerimo vselej dve vrednosti: tako imenovani spodnji diastolični pritisk, ko je srčna mišica ohlapna, in zgornji sistolični pritisk, ko se srce skrči in požene kri v žile. Izmerjeni pritisk izražamo po novem v pascalih, po starem pa smo večinoma še vajeni na milimetre stolpca živega srebra, ki jih odčitamo na skali merilnika (1 mm Hg = 0,1333 k Pa). Tako pritisk RR 120/80 mm Hg pove, da je zgornji sistolični pritisk 120, spodnji diastolični pa 80 mm Hg.

Ker številni dejavniki vplivajo na krvni pritisk, tako rekoč ni nikoli povsem enak, bi ga kazalo meriti vedno ob približno istem času in v enakih okoliščinah, kar je pa težko izvedljivo. Spreminjajo ga zlasti čustveni pretresi, telesni napor, podnebne razmere itd. Enkratno merjenje zato ne bo dalo prave slike, še zlasti ne, če smo izmerili mejno vrednost. Po priporočilih Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) velja danes za zgornjo mejo normalnega krvnega pritiska RR 140/90 mm Hg. Vrednosti med 140/90 in 160/95 so mejne. Če izmerimo večje vrednosti, govorimo o hipertenziji ali zvišanem krvnem pritisku.

Ugotavljamo, da ima vsak peti človek zvišan krvni pritisk in da le polovica od teh ve zanj. Le polovica bolnih, ki ve za svoj pritisk, se tudi zdravi in med njimi zopet le polovica dovolj uspešno.

Zakaj je zvišan krvni pritisk tako nevaren? Predvsem zaradi izrazito kroničnega poteka in zavoljo številnih škodljivih vplivov na življenjsko pomembne organe, zlasti na srce, možgane, ledvice in ožilje, kar vodi v zgodnjo invalidnost in skrajšuje življenje. Nevaren je ne nazadnje tudi zato, ker ga bolnik sam dalj časa ne zazna, večkrat šele tedaj, ko je nastala že težko popravljiva škoda zanj. Začetni znaki so resnično neznaki in se javljajo postopoma, tako da bolnik ni pretirano pozoren nanje, saj ga pri vsakodnevnem delu bistveno ne motijo. In kateri so ti znaki? Predvsem: glavobol, utrujenost, razdražljivost, nespečnost, bolečine za prsnico, krvavitve iz nosu, vrtoglavost, šumenje v ušesih in morebitne motnje vida. Visoki krvni pritisk je eden izmed tako imenovanih rizičnih dejavnikov kot so: preveč holestero-

Na olju popražimo sesekljano čebulo in česen, dodamo mletu meso in popražimo.

Tačas očistimo in narežemo gobe, sesekljamo peteršilj. Damo k mesu hkrati s špinačo in paradižnikovo mezgo. Premešamo, prevremo ter zalijemo z vinom in juho. Začnimo s sirom in z začimbami, pokrijemo in dušimo 50 minut.

Za bešamelno omako segrejemo maslo, zarumenimo moko in nato med mešanjem zalijemo z mlekom in s smetano. Omako začnimo z muškatnim oreškom, poprom in soljo.

V veliki kozici vrele vode skuhamo lasagne. Kuhamo jih le po nekaj hkrati, da se ne sprimejo. Nato jih polagamo na čisto krpo, da se odcedijo.

Ko je ragu kuhan, ga zgostimo z moko in smetano.

Namastimo pekač in obložimo dno z 1/3 rezancev. Na vrh damo 1/3 mesne omake in 1/3 bešamela. Pokrijemo z rezanci, pa spet z mesno in bešamelno omako. Na vrhu naj bo bešamelna omaka. Potresemo z debelo plastjo parmezana in pečemo pri 175 stopinjah v ogreti pečici 30 minut.

la, iztirjena presnova lipoproteinov, kajenje, sladkorna bolezen, prevelika količina sečne kisline v krvi, debelost. Z drugimi besedami rečeno, je visoki krvni pritisk, bodisi sam bodisi v povezavi z naštetimi dejavniki, eden od vzrokov za hude in usodne bolezni, kot so: angina pectoris, srčni infarkt, arterioskleroza, možganska kap itd., ki dandanes kot prava epidemija ogrožajo človeštvo. Visoki pritisk nedvomno okvari tudi srčno mišico, ki vedno težje zmaguje napore in naposled opeša, dekompenzira. Zaradi prizadetosti ožilja ledvic lahko pride do njihove nepravilne okvare. In še bi lahko naštevali in ugotovili, da visoki pritisk kvarno vpliva na skoraj vse organe in sisteme človekovega telesnega ustroja.

Če skušamo najti vzroke za hipertenzijo, potem nam bo to uspelo le približno 20-odstotno. Take oblike imajo svoj vzrok v prvotni okvari drugega organa (ledvic, nadledvične ali drugih žlez, živčevja itd.), zato jih imenujemo sekundarne hipertenzije, v nasprotju z mnogo večjim številom primarnih hipertenzij (80 odstotkov), ko so vzroki neugotovljivi.

Ne glede na vzrok pa moramo vsak višji krvni pritisk ustrezno zdraviti. Izjemoma kirurško, če smo, denimo, ugotovili, da je vzrok za višji pritisk tumor v nadledvični žlezi, v ogromni večini pa konzervativno, kar pomeni z zdravitvijo in z drugačnim načinom življenja. Opustiti je treba nekatere razvade, kot so: kajenje, pitje alkohola, čezmerno hranjenje, uživanje prave kave, poležavanje in podobno. Živeti je treba bolj sproščeno in se po možnosti ogibati stresnim situacijam, če je le mogoče. Hipertonik bi moral skrbeti za pravišnje telesno težo, jesti manj slano, manj masno in manj začinjeno hrano, zato pa čim več svežega sadja in zelenjave. Težiti bi moral za tem, da si s športno dejavnostjo in rekreacijo izboljša telesno in duševno kondicijo.

Zvišani pritisk zdravimo dokaj uspešno s številnimi zdravili. Zavedati se moramo, da je zdravljenje dosmrtno in stalno. Nujne so stalne kontrole krvnega pritiska in bolj ali manj pogosti (odvisno od stopnje bolezni) pregledi pri zdravniku. Zdravila je treba jemati v predpisani količini, četudi se morda trenutno dobro počutite in ste si izmerili normalni pritisk. Če se boste držali zdravniških navodil in skušali živeti čim bolj zdravo, potem bo tudi vaš strah pred morebitnimi posledicami zvišanega krvnega pritiska bolj ali manj neutemeljen.

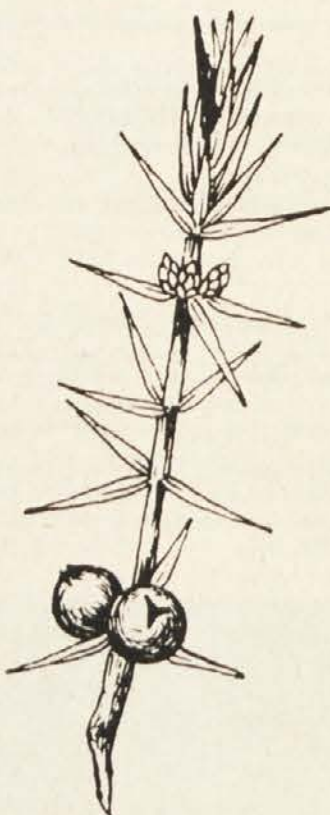
DIŠAVE IN ZAČIMBE

Navadni brin (Wacholder) Juniperus communis L.

Navadni brin je dvodomni grm iz družine cipresovk. Igličasti, modrozeleni listi rastejo po trije v vretencih. Cvete od aprila do maja. Belkasti cvetovi so neznatni in težko opazni. Plodovi, ki se razvijajo na ženskih rastlinah, zorijo dve leti. Prvo leto so zeleni, zreli pa so temno modre barve.

Uspeva skoraj povsod v Evropi do višine 2500 metrov. Raste na suhih, kamnitih tleh in v redkih gozdovih.

Brinove jagode, ki so pravzaprav omeseneli storžki, vsebujejo eterično olje in so znana domača dišava. Jedem jih ne dodajamo samo zaradi prijetnega vonja, ampak tudi zaradi ugodnih učinkov na naš organizem. Pospesujejo izločanje prebavnih sokov, razkužujejo prebavila in pomagajo pri driskah, ki jih povzročajo mikroorganizmi.



Brinove jagode dodajamo kislemu zelju, ribjim juham, divjačini in pikantnim temnim omakam. Navadno dodamo dve zdrobljeni ali tri cele jagode na osebno. Brinove jagode navadno nabiramo v naravi. Najenostavnejše je, da pod grm razprostremo staro rjuho in otepemo veje, na katerih so zrele jagode. Dobro je, če si pri tem opravilu nataknejo stare rokavice.

Brin lahko gojimo tudi na vrtu. Je skromna rastlina in uspeva tudi na revnejših tleh. Potrebuje pa sončno lego.

Njegov najpogostejši zajedavec je kapar, ki ga opazimo na skorji mladih vej in na listih. Napadene rastline večkrat škropimo z vodo, ki smo ji dodali čaj iz vratiča (Rainfarn).

Brinove jagode hranimo v steklenici ali keramični posodi.

Besedilo in risbo pripravila
dipl. biol. Tatjana Angerer

Dr. Erik Prunč

Problemi zgodnjeotroške večjezičnosti

Večina sosedov – in z njimi tudi večina otrok v naselju – se je namreč v komunikaciji z večjezičnim otrokom posluževala neke vrste gastarbajtersčine.

Da je bila prav slabša elaboriranost koda, ki so se ga kontaktne osebe posluževale v komunikaciji z otrokom, eden odločilnih dejavnikov za zaostajanje nemške jezikovne kompetence, dokazuje dejstvo, da se je otrokov nemški jezikovni razvoj nekako novembra in decembra tega leta bistveno pospešil (starost 2;2), kar pa precej točno sovпада s časom, v katerem so sostanovalci začeli opuščati sintaktično in leksikalno skrajno zreduciran način občejanja z otrokom.

Poleg obeh pozitivnih dejavnikov, ki sta pospeševala predvsem razvijanje slovenske jezikovne sposobnosti, pa je zaostajanje hrvaščine mogoče pojasniti še z dvema negativnima dejavnikoma:

3. Negativno je po vsej verjetnosti vplivala potreba po usvajanju različnih jezikovnih zvrsti in labilnost koda kontaktnih oseb.

Usvajanje hrvaščine je najprej otežkočala potreba po komuniciranju v različnih jezikovnih zvrsteh in sicer – v zagrebškem (pred)mestnem pogovornem jeziku z različnimi stopnjami kajkavizacije – v čakavskem narečju, ter zgoraj opisana nestabilnost jezikovnega koda glavne kontaktne osebe.

4. Negativno je vplivala manjša potreba po dosledni uporabi določenega jezika, se pravi, manjša potreba po preklapljanju koda v konkretni komunikaciji.

Glavna hrvaška kontaktna oseba je bila namreč pripravljena sprejeti tudi slovenske elemente v otrokovi govorici in se mu je, kot smo že ugotovili vse bolj prilagajala s prevzemanjem kajkavsko-slovenskih vplivov.

2.5. Princip uravnovešanja:

Zaostajanje nemške jezikovne kompetence glede na to, da otrok prihaja v fazo intenzivnejših kontaktov izven družine (igra, vrtec), ne predstavlja problema. Tudi izgrajevanje hrvaške jezikovne sposobnosti je zagotovljeno s tem, da bo otrok po sedanjih načrtih dalj časa bival v Zagrebu.

Če pa bi se izkazalo, da bi kljub temu prišlo do izrazitejšega neravnotežja med usvojenimi kodi, bo treba prizadeti jezikovni razvoj primerno pospeševati z dodatnimi ukrepi.

Splošni pozitivni učinki dvojezičnosti, ki izvirajo iz principa lingvistične soodvisnosti in iz razvitejšee metalingvistične kompetence, se praviloma uveljavljajo le, če je dvojezičnost deljansko uravnovešana. Neravnotežja, ki nastajajo zaradi prevelikih razlik v jezikovno-razvojnem procesu, zaradi premočne socialno-psihološke obremenitve enega jezika v kontaktu, zaradi premočnega

delovanja prestižnih dejavnikov ipd., ne ogrožajo samo uspeha dvojezične vzgoje, ampak lahko sprevržejo vse prednosti v breme, pod katerim se osebnostno in socialno šibkejši – naj bo dovoljena tudi ta slika – lahko popolnoma zrušijo. Zato tudi umik enega jezikov v kontaktu, zanemarjanje ali celo zatiranje „naravne“ dvojezičnosti, se pravi dvojezičnosti, ki se ob neobremenjenem pristopu v vsakem dvojezičnem prostoru skorajda stihijsko razvija v vsakdanji komunikaciji, ne izniči samo vseh pozitivnih učinkov dvojezičnosti, ampak stopnjuje vse nevarnosti, ki so povezane s soobstajanjem dveh ali več jezikov, s soobstajanjem dveh ali več jezikovnih skupnosti.

2.6. Dvojezičnost in materni jezik

Večina uvodoma navedenih predpostavk je torej popolnoma neutemeljena. Lahko bi celo rekli, da je njihova razširjenost eden razlogov za to, da v določenih konstelacijah dvojezičnosti prihaja tudi do negativnih posledic, saj prav ti predsodki onemogočajo tako večinskim kot manjšinskim jezikovnim skupnostim, da bi se neobremenjeno prizadevale za uravnovešeno dvojezičnost.

Ostaja samo še ugotovitev, ki je predvsem za majhno skupnost, kot je slovenska, vredna resnega premisleka, namreč, da dvojezični otroci menda nimajo maternega jezika, da torej dvojezičnost načenja etnično

identiteto posameznika in s tem na dolgo roko tudi skupnosti.

Takemu konceptu so sledile – in deloma sledijo še danes – nekatere manjšine, ki so se bale in se bojijo, da večja stopnja dvojezičnosti manjšinskega prebivalstva zmanjšuje odporost proti asimilaciji.

Toda po našem mnenju bo treba tudi to „ugotovitev“ kot vse ostale uvrstiti med predsodke, saj jo falsificira vsak trezen pogled na razvoj etničnih skupnosti, ki že več deset- ali stoletij živijo v dvojezičnosti ali vsaj z dvojezičnostjo. (Čeprav ne sodi v okvir naše teme, se nam le zdi pomembno opozoriti na to, da je bila dvojezičnost pravzaprav konstitutiven element slovenske kulture od brižinskih spomenikov do danes).

Glavna miselna napaka, ki botruje temu predsodku je, da se pri tem zamenjuje vzrok in posledica. Res je sicer, da večja stopnja dvojezičnosti olajšuje prehod v drugo jezikovno skupnost, ker ob prehodu zmanjšuje komunikacijsko oviro, vendar se bo to dogodilo šele, ko se bo iz raznih sociolingvističnih in socioetnoloških vzrokov zmanjšala jezikovna lojalnost pripadnikov skupnosti. Dvojezičnost je torej lahko samo oslovski most v asimilacijo, vendar to funkcijo lahko prevzame šele potem, ko so prisotni že vsi ostali elementi, od zmanjšane skupinske lojalnosti do socioekonomskega pritiska.

Zato dvojezičnost nikakor ni v protislovju z ohranjanjem narodne, etnične in jezikovne identitete, ampak jo lahko celo podpira, ker jo – kot kaže prav primer slovenskega naroda – notranje bogati, medtem ko forsirana enojezičnost manjšinskih



Že pri vzgoji malih otrok je treba paziti na razlikovanje med jezikom kot sredstvom sporazumevanja po eni, ter jezikom kot nosilcem kulturnih dobrin na drugi strani.

skupnosti v današnjem svetu nujno vodi v izolacijo.

Izhod iz navidezne dileme je lahko le v tem, da vse precizneje razlikujemo med jezikom kot sredstvom sporazumevanja po eni, ter jezikom kot nosilec kolektivnih kulturnih dobrin po drugi strani, da skupinske lojalnosti ne gradimo zgolj omejevalno na jezikovni (ne)sposobnosti, ampak na širših kolektivnopsiholoških, družbenih, gospodarskih in kulturnih osnovah.

RADIO-TELEVIZIJA

TV AVSTRIJA 1

Petek, 4. 7.: 9.00 Poročila – 9.05 Tom & Jerry – 9.30 Ruščina – 10.00 Šolska TV – 10.30 Hvala bogu, da je petek – 11.55 Zgodbe – 12.10 Poročila in ozadja – 13.05 Poročila – 14.45 Naša najlepša leta – 15.30 Počitniški koledar – 16.05 Hitreje, vičje, močnejše – 16.30 Za predšolske otroke – 16.55 Mini-ČVS – 17.05 Niklaas, otrok iz Flandrije – 17.30 Levo od pingvinov – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Derrick – 21.15 Grede po Avstriji – 21.20 Anekdote po notah – 22.05 Koyaanisqatsi – 23.35 Philip Glas – 0.35 Poročila.

Sobota, 5. 7.: 9.00 Poročila – 9.05 Angleščina – 9.35 Francoščina – 10.05 Ruščina – 10.35 Grk Matsoukas – 12.20 Časovne priče – 13.05 Poročila – 14.30 Nenavadno življenje gospoda Bruggsa – 16.00 Nils Holgersson – 16.25 Ofira – 16.55 Mini-ČVS – 17.05 Črni bratje – 17.30 Ravioli – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Dva x sedem – 18.25 Najboljše iz serije „Weana Gmüt“ – 18.50 Župnik Josef Moosbrugger odgovarja – 19.00 Avstrija danes z novostmi iz Južne Tirolske – 19.30 Čas v sliki in šport – 20.15 Eden bo zmagal – 22.05 El profesor – Bilgerijev nastop – 22.50 Fizzi Feet – 23.40 Poročila.

Nedelja, 6. 7.: 14.35 Železna maska – 16.20 Sveto pismo – pripovedovano za otroke – 16.25 Tao Tao – 16.50 Živali pred kamero – 17.35 Prometni klub za otroke – 17.40 Klub seniorjev – 18.25 Poglej in ugani – 18.30 Mi – 19.00 Slike iz Avstrije – 19.25 Govori župnik Iwan Petkin – 19.30 Čas v sliki in šport – 20.15 Argumenti – 21.45 Ljubite klasiko? – 22.45 Nočni studio – 23.50 Poročila.

Ponedeljek, 7. 7.: 9.00 Poročila – 9.05 Tom & Jerry – 9.30 TV kuhinja – 10.00 Kaj lahko postanem? – 10.15 Instrukcija: latinščina – 10.30 Argumenti – 12.00 Dokumentacija – 13.00 Poročila – 14.45 Waltoni – 15.30 Počitniški koledar – 16.05 Lucky Luke – 16.30 Za predšolske otroke – 16.55 Mini-ČVS – 17.05 Calimero – 17.30 Heidi – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Ponedeljski šport – 21.08 Kuharski mojstri – 21.15 Ceste San Francisca – 22.05 Španska državljanska vojna – 22.50 Poročila.

Torek, 8. 7.: 9.00 Poročila – 9.05 Tom & Jerry – 9.30 Angleščina – 10.00 Instrukcija: latinščina – 10.30 Tik pred počitnicami – 11.55 Zapisrege zveznega prezidenta – 13.00 Poročila – 14.45 Waltoni – 15.30 Počitniški koledar – 16.05 Robi, Robi Robin Hood – 16.30 Za predšolske otroke – 16.55 Mini-ČVS – 17.05 Čebelica Maja

– 17.30 Tudi pošaliti se je treba – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Samoobsodba – 21.08 Poglej in ugani – 21.15 Dallas – 22.00 Podajča – 23.35 Dragocena ura – 0.35 Poročila.

Sreda, 9. 7.: 9.00 Poročila – 9.05 Tom & Jerry – 9.30 Francoščina – 10.00 Instrukcija: latinščina – 10.30 Železna maska – 12.15 Samoobsodba – 13.05 Poročila – 14.45 Waltoni – 15.30 Počitniški koledar – 16.05 Stalno sitnost s Pop-om – 16.30 Kitajski čudež – 16.55 Mini-ČVS – 17.05 Risanka – 17.30 Kamen Marka Pola – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes z novostmi iz Južne Tirolske – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Robin Hood, kralj vagabundov – 21.55 Šport – 22.55 Videoteka: Wo sein Wäsche – 23.30 S pisalne mize – 23.45 Poročila.

Četrtek, 10. 7.: 9.00 Poročila – 9.05 Tom & Jerry – 9.30 Dežela in ljudje – 10.00 Instrukcija: latinščina – 10.30 Gozdarjeva Kristel – 12.10 Zemlja – 12.15 Klub seniorjev – 13.00 Poročila – 14.45 Waltoni – 15.30 Počitniški koledar – 16.05 Risanka – 16.30 Za predšolske otroke – 16.55 Mini-ČVS – 17.05 Sindbadove pustolovščine – 17.30 Skrivnostna globina – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Revija – 21.50 Šport – 22.35 Projekti – 23.50 Poročila.

TV AVSTRIJA 2

Petek, 4. 7.: 15.00 Angleško teniško prvenstvo – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Neumna lisica in pametna gos – 21.00 Novo v kinu – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.45 Šport – 22.15 Keoma – 23.45 Poročila.

Sobota, 5. 7.: 15.00 Šport – angleško prvenstvo v tenisu, mednarodni plavalni skoki – 19.30 Čas v sliki – 19.55 Novo v znanosti – 20.15 Dva kot mačka in miš – 21.55 Šport – 22.30 Ura se izteka – 0.00 Poročila.

Nedelja, 6. 7.: 9.00 Poročila – 9.05 Rdeči panter – 9.30 Dokler traja slava – 10.15 Sto mojstrov in 10.30 For whom the bell tolls – 12.35 Orientacija – 14.00 Športni popoldan – 18.25 Poglej in ugani – 18.30 Okay – 19.30 Čas v sliki – 19.50 Primer za ljudskega odvetnika – 20.15 Komur bije ura – 22.20 Dinastija – Denverski klan – 23.05 Sedem dni športa – 23.25 Ernest Hemingway – pesnikovanje in resnica – 0.10 Poročila.

Ponedeljek, 7. 7.: 17.30 Mi ljudje – 18.00 Cesta Lindenstraße – 18.30 Department S – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Klinika v Schwarzwald – 21.00 Novo v kinu – 21.08 Kuharski mojstri – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.45 Šiling – 22.05 Povratek v Marseille – 0.00 Poročila.

Torek, 8. 7.: 16.45 Veletoki – zrcalo zgodovine – 17.00 Orientacija – 18.00 Policijska inšpekcija 1 – 18.30 Department S – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Kaj sem jaz? – 21.08 Poglej in ugani – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.45 Klub 2 in poročila.

Sreda, 9. 7.: 17.30 Dežela in ljudje – 18.00 Ljudje in živali – 18.30 Department S – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Cuore – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.45 Seveso – po desetih letih – 22.30 Veteran – 0.05 Poročila.

Četrtek, 10. 7.:

17.00 Šport – 17.15 Zlatoprst – 18.00 Prosim k mizi – 18.30 Department S – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Poročila in ozadja – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.50 Klub 2 in poročila.

TV LJUBLJANA

Petek, 4. 7.: 9.20 Poročila – 9.25 Pravljica o sestri koviljki – 9.40 Pastirček, otroški musical – 10.05 Večni potepuh, mladinski film – 10.55 Kranj: 16. srečanje Zveze rezervnih vojaških starešin Jugoslavije „Bratstvo in enotnost“, prenos – 12.00 Pojo naj ljudje – pevski tabor 86 Šentvid pri Stični – 12.45 Poročila – 16.45 Poročila – 16.50 Ustvarjalne igre: Krog v barvi, poučna oddaja TV Zagreb – 17.05 Flipper, ameriška nanizanka – 17.30 Veselica, slovenski film – 19.10 Risanka – 19.24 TV in RA nocoj – 19.26 Zrno do zrna – 19.30 Dnevnik – 19.45 Vreme – 19.50 Ne prezrite – 20.00 Amazonka: Dediščina izgubljenega sveta, angleška dokumentarna serija – 20.45 Tiše, tiše, tovariši, dokumentarna oddaja TV Zagreb – 21.20 Risanka – 21.30 Dnevnik – 21.55 Vreme – TV in RA jutri – 22.05 Bergerac, angleška nanizanka – 23.05 Tudi to bo minilo, jugoslovanski film.

Sobota, 5. 7.: 15.40 Poročila – 15.45 Soline – 16.00 Na črko, na črko, nanizanka TV Beograd – 16.30 Ustvarjalne igre: krog v barvi, poučna oddaja TV Zagreb – 16.45 Narodni parki: Mljet – 17.15 Amazonka: Potovanje k tisočerim rekam, angleška dokumentarna serija – 18.00 Dekle ptica, finski mladinski film – 18.50 Na zvezi, oddaja za stik z gledalci – 19.10 Risanka – 19.24 TV in RA nocoj – 19.25 Zrno do zrna – 19.30 Dnevnik – 19.45 Vreme – 19.50 S poti po Indiji: Pod streho kanchenjunge, dokumentarna serija – 20.20 Zrcalo tedna – 20.40 Mup-

pet show – 21.05 Šanson na naš način: Jadranka Stojaković – 21.30 Dnevnik – 21.55 Vreme – TV in RA jutri – 22.00 Agatha, angleški film.

Nedelja, 6. 7.: 9.10 Poročila – 9.15 Živ žav: Risanke in Lučka, češko-nemška nadaljevanka – 10.05 Flipper, ameriška nanizanka – 10.30 Kitajec v Scotland Yardu, angleška nadaljevanka – 11.20 Čez tri gore: Kvarter „Frankolovčani“ – 12.00 Kmetijska oddaja – 13.00 Poročila – 17.45 Poročila – 17.50 Amandus, slovenski film – 19.10 Risanka – 19.24 TV in RA nocoj – 19.26 Zrno do zrna – 19.30 Dnevnik – 19.50 Vreme – 20.00 Veliki transport, nadaljevanka TV Novi Sad – TV in RA nocoj in jutri – 21.00 Trubarjeve slovesnosti, reportaža – 21.40 Slovenci v zamejstvu – 22.10 Športni pregled TV Sarajevo – 22.40 Poročila.

Ponedeljek, 7. 7.: 18.20 Poročila – 18.25 Smer deveti otok, nadaljevanka – 18.45 Na črko, na črko – nanizanka TV Beograd – 19.15 Risanka – 19.24 TV in RA nocoj – 19.26 Zrno do zrna – 19.30 Dnevnik – 19.45 Vreme – 19.50 Polietni festival: Danzas Maracaibo (nacionalni folklorni ansambel Venezuele) – 20.20 Vse reke tečejo, avstralska nadaljevanka – 21.15 Risanka – 21.30 Dnevnik – 21.55 Vreme – 21.58 TV in RA nocoj in jutri – 22.05 A. Fogerster: Gorenjski slavček, opera.

Torek, 8. 7.: 18.10 Poročila – 18.15 Živi planet, angleška dokumentarna serija – 19.10 Risanka – 19.24 TV in RA nocoj – 19.26 Zrno do zrna – 19.30 Dnevnik – 19.45 Vreme – 19.50 Allegro studioso – 20.25 Naredi, kar se da, drama TV Sarajevo – 21.20 Risanka – 21.30 Dnevnik – 21.55 Vreme – 21.58 TV in RA nocoj in jutri – 22.05 Integrali.

Sreda, 9. 7.: 18.20 Poročila – 18.25 Slovenske ljudske pravljice: O mladeniču, ki je grah pobiral – 18.40 Narodni parki: Paklenica, izobraževalna oddaja TV Zagreb – 19.10 Risanka –

19.24 TV in RA nocoj – 19.26 Zrno do zrna – 19.30 Dnevnik – 19.45 Vreme – 19.50 Železi ste, pogledite, poučnozabavna oddaja – 20.15 Šopek domačih – 20.45 Brezdomci, dokumentarna oddaja TV Skopje – 21.15 Risanka – 21.30 Dnevnik – 21.55 Vreme – 21.58 TV in RA nocoj in jutri – 22.05 Pošilja me Picone, italijanski film.

Četrtek, 10. 7.: 18.20 Poročila – 18.25 Vijavaja ringaraja, poučnozabavna nanizanka – 19.10 Risanka – 19.24 TV in RA nocoj – 19.26 Zrno do zrna – 19.30 Dnevnik – 19.45 Vreme – 19.55 Santa Cruz de Tenerife: SP v Košarki/M/ - SFRJ : Kanada, prenos – 21.30 Dnevnik – 21.55 Vreme – 21.58 TV in RA nocoj in jutri – 22.05 Goya, španska nadaljevanka.

SLOVENSKE ODDAJE AVSTRIJSKEGA RADIA vsak dan od 18.10 – 19.00

Petek, 4. 7.: Iz kulturnega življenja
Sobota, 5. 7.: Duhovni nagovor (žpk. Marko Jernej)
Voščila (D. Urschitz)

Nedelja, 6. 7.: Mini Trans-at – Čez Sredozemsko morje in Jadran z malo jadrnico

Ponedeljek, 7. 7.: Po radiu v živo

Torek, 8. 7.: Družinski magazin

Sreda, 9. 7.: Čez Karavanke

Večerna 21.00 – 22.00: Sto in ena vigred Zdravka Švikaršiča (Posnetek koncerta zbora „Lipa zelenela je“ v Cankarjevem domu)

Četrtek, 10. 7.: Rož – Podjuna – Zila

Petek, 11. 7.: Iz kulturnega življenja

Informacija je več kot senzacija

Novega naročnika/novo naročnico pridobil(a):

(ime in priimek)

(naslov)

(pošta)

Drucksache
Tiskovina

P. n.

Slovenski
VESTNIK

Postfach/poštni predal 408

9021 Klagenfurt/Celovec

SLOVENSKI VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza Slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straže 16.

Uredništvo in uprava: 9020 Celovec, Tarviser Straže 16
Telefon (0 42 22) 51 43 00-30 (Rado Janežič)

31 (Lubo Urbajs)
32 (Andrej Kokot)
33 (Vinko Wieser)

Teleks 42 20 86 sndk a
Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

S tržišča nogometašev in trenerjev: Branko Oblak ostane na Koroškem!

Moštvo SV Trg/Wigo ostane v koroški ligi. V odločilnem spopadu so Tržani z Brankom Oblakom (ki je zaradi poškodbe predčasno izpadel) na domačem igrišču izgubili s Vöcklamarktom 0:1 in se niso kvalificirali za drugo zvezno divizijo. V tej bo tekmoval Vöcklamarkt.

Slovenski legionar Branko Oblak, bivši igralec jugoslovanske državne reprezentance, nemškega zveznega prvotigaša in večkratnega prvaka FC Bayern iz Münchna, še prej pa član ljubljanske Olimpije, bo podaljšal pogodbo s koroškim klubom za eno leto. Menda mu ta plačuje za vsak nastop okoli pet tisoč šilingov!

Razen menjave trenerja pri koroškem prvaku ne bo prišlo do bistvenih sprememb. Reinhard Talian, nazadnje pri Mostiču in pred dvema letoma poleg Jagodiča kandidat za trenersko mesto pri SAK, je zamenjal Walterja Ratha in menil k trenutnemu položaju: „Vse je bilo pripravljeno za vstop v drugo divizijo, zato je razočaranje po

Srečanje slovenskih športnikov: Korošci v Radovljici zelo uspešni



Pri 10. srečanju slovenskih športnikov Furlanije-Juljske krajine, Železne županije, Koroške in Slovenije so bili zastopniki Slovenske športne zveze na Koroškem zelo uspešni. Tako so odnesli zmage pri moškem ekipnem namiznoteniškem tekmovanju ter na nogometnem turnirju (na

sliki zmagovito moštvo nogometašev, katero je vodil Jože Fera), v namiznoteniškem tekmovanju posameznikov pa sta osvojila Harald Jesenko (ASKO Kotmara vas) in Mirko Oraže (DSG Sele) 2. in 3. mesto. Marti Oraže (DSG Sele) pa je pri ženskah presenetljivo zasedla tretje mesto. Malce razočarali so le koroški šahisti (Jurij Deisinger, Lojze Gallob in Tončka Einspieler, Franci in Herbert Rulitz, Robert Hedenik), ki so samo v tekmi z moštvo iz Porabja remizirali (3:3), ostali dve igri pa izgubili. V posamezni razvrstitvi šahistov je odrezal še najbolje Jurij Deisinger, ki je za tremi igralci ŠD Murka iz Lesc zasedel 4. mesto.

ODDAM PRIKOLICO ADRIA

s 4-5 ležišči, tuš, WC,
z vsem komfortom
v Umagu tik ob morju
tel. (42 27) 23 1 44

Nogomet:

Argentina svetovni prvak

V Mehiki se je te dni končalo trinajsto svetovno prvenstvo v nogometu. Favoriti – npr. Sovjetska zveza, Brazilija, Danska in Francija – niso izpolnili pričakovanj: Sovjetska zveza je izgubila 3:4 proti Belgiji, Danska presenetljivo 1:5 proti Španiji, Brazilija pa je po streljanju enajstmetrovk nesrečno izpadla proti Franciji s 3:4. Francija je dosegla vsaj še tretje mesto, saj je zmagala v „malem“ finalu 4:2 proti Belgiji. Tako sta pravzaprav nepričakovano igrali v finalu reprezentanci Zvezne republike Nemčije in Argentine.

Po zaslugi „super“-Maradone južni Američani niso imeli velikih težav kvalificirati se za finale, saj je prav ta igralec poskrbel za vse odločilne gole tako v četrtfinalu proti Angliji (2:1) kot tudi v polfinalu proti Belgiji (2:0). Precej bolj so se mučili Nemci. Toda znani so po svoji borbenosti in izredni sreči v odločilnih trenutkih, kar se je pokazalo tudi v Mehiki. Nemci so se v četrtfinalu proti Mehiki rešili do streljanja enajstmetrovk, v katerem so zmagali 4:1. V polfinalu so bili favoriti sicer Francozi, vendar se je ponovila Sevilla 82, kjer so prav tako zmagali Nemci. Francoski miljenec Michel Platini ni bil najbolje razpoložen in ker je Nemcem spet botrovala sreča, so zmagali 2:0.

Na finalnem tekmovanju je bila Argentina favorit. Nad 115.000 gledalcev se je zbralo na stadionu Actekov, in doživeli so dramatičen razplet. Čeprav so Argentinci v 22.

minuti povedli in takoj po odmoru celo povišali na 2:0, jim to še ni zadoščalo za mirno zmago. Nemci so namreč v teku osmih minut po dveh kotih izenačili – 2:2. Že je kazalo, da se jim zopet smehljaja običajna sreča, toda za hip so pozabili na Maradono, ki je tik pred koncem tekme zadnjič na tem prvenstvu dokazal svoje genialne sposobnosti: žogo je podal Burručagi, ta je tekel sam proti nemškemu vratarju in ga premišljeno preliščil. 3:2, dokončna odločitev in Argentina je postala 13. svetovni prvak v zgodovini nogometa ter že drugič (po letu 1978 v Argentini) osvojila ta naslov.

Za najboljšega igralca „mundiala 86“ in naslednika velikega Peleja so strokovnjaki nogometa soglasno proglasili Diego Maradono, medtem ko je Anglež Gerry Linneker prejel „krono“ najboljšega strelca – s šestimi goli.

Kratke športne vesti – Termin

● Povratno kolo slovenskega namiznoteniškega prvenstva bo v nedeljo, 13. julija 1986 s pričetkom ob 13. uri v Mladinskem domu, Mikschallee 4. Pričakovati je zelo zanimive tekme, predvsem v skupini A, kjer bo padla tudi določna odločitev o slovenskem namiznoteniškem prvaku. Po prvem kolu imata namreč SSK Obir in moštvo iz Sel po 3 točke – Obir vodi le zaradi tega, ker je zgubil manj nizov.

● 1. Slovenski biljard klub Celovec vabi vse zainteresirane, da se prijavijo in hodijo na treninge. Prijavite se lahko pri predsedniku Gustlnu Serajniku (telefon: 0 42 22 / 44 2 97) ali pa pri treningih, ki so vsak torek od 18. do 20. ure v Mladinskem domu, Mikschallee 4.

● Nogometni turnir in ples katoliške mladine v Globasnici bo v soboto, 5. julija 1986. Ob 10.00 začetek nogometnega turnirja, ob 20.00 ples pri štetju v Globasnici; za ples igra ansambel Vilija Petriča, ob 21.00 nastopa Andrej Sifrer.

● Šolarji iz Nove Gorice so zmagali pri tekmovanju šolarjev pobratenih mest Celovec, Gorizia in Nova Gorica na celovškem stadionu. Skoraj v vseh panogah lahke atletike so osvojili športniki iz Nove Gorice tudi prvo mesto. Tako so zmagali z zanesljivo prednostjo pred športniki iz italijanske Gorice in Celovcem.

● Franci Wieser zgubil boksarski dvoboj. V okviru boksarskega tekmovanja med Koroško reprezentanco in ekipo iz Varaždina je podlegel naš rojak Franci Wieser boksarju iz Varaždina Dolencu po točkah. To je bil eden prvih porazov našega boksarja. Srečanje boksarjev pa se je končalo neodločeno 8:8, pri čemer je treba pripomniti, da nekaterih dvobojev sploh niso mogli izvesti, saj obe moštvu nista nastopili s polnim številom tekmovalcev.

● Avstrijski nogometni pokal: SAK igra v 1. kolu proti Mostiču.

Šahovska rubrika

(ureja Silvo Kovac, Idrija)

Rešitev naloge št. 7:

1...Dh4! Ljubojevič žrtvuje še eno figuro za matni napad. 2. De5: Df2! Nova grožnja mata in beli se vda! Na 3. Tg1 sledi 3... Dg2: +4. Tg2: Te1 mat.

Letalske ponudbe „Poletje 86“

Poslužite se ugodnih letov z letališča Ljubljana na letalih Adria Airways

LJUBLJANA – Beograd
– Sarajevo
– Skopje
– Titograd

in sezonskih letov za – Dubrovnik
– Split
– Tivat
– Zadar
– Pulo

Prodaja kart in informacije: CARTRANS Paulitschgasse 7, tel. 0 42 22 / 51 26 80

Reisebüro SPRINGER kakor tudi vse turistične agencije v Sloveniji.

Slovenski vestnik praznuje 40-letnico

Pridobivajmo nove naročnike! Tudi v drugem delu tekmovanja lepe nagrade

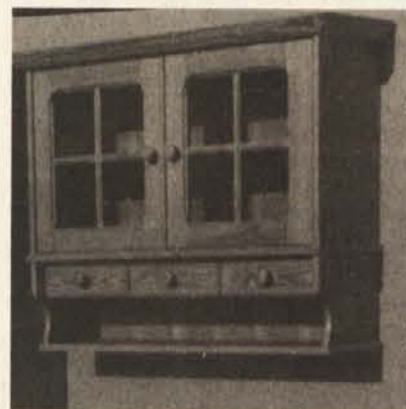
Tudi v drugem delu nagradnega tekmovanja za pridobivanje novih naročnikov, ki bo trajalo do konca meseca novembra, smo pripravili lepe nagrade. Razdelili jih bomo med tiste, ki se bodo najbolj uspešno vključili v to akcijo ter pomagali širiti krog stalnih naročnikov in bralcev našega lista.

Ena izmed nagrad, ki vas čakajo, je **stenska omara** iz tovarne IPH v Žitari vasi, iz katere je tudi oprema spalnice, ki smo jo v sliki predstavili prejšnji teden. Med nadaljnjimi nagradami so še mikrokompjuter Comodore 64, vrhunske smuči iz tovarne Elan na Brnci ter pogostitve v hotelu Korotan v Sekirini in v hotelu Obir v Železni Kapli.

Kot nov naročnik v smislu tega tekmovanja velja vsakdo, ki Slovenski vestnik naroči ali sam ali preko druge osebe ter poravnava na-



**adria
airways**
ljubljana



ročnino vsaj za eno leto. Naročnina za celo leto znaša samo 250 šilingov v Avstriji oziroma 2500 ndin za Jugoslavijo, kjer naročila sprejema ADIT, Gradišče 10/22, 61000 Ljubljana.

Najlepše darilo našemu listu za njegov jubilej: čim več novih naročnikov!

SLOVENSKI VESTNIK 40 LET

V okviru nagradnega tekmovanja v pridobivanju novih naročnikov naročam „Slovenski vestnik“ in prosim, da mi list pošljete na naslednji naslov:

Ime in priimek _____

naslov _____

pošta _____

Obvezujem se, da bom naročnino redno plačeval(a) in prosim, da mi pošljete račun in položnico.

(kraj in datum)

(podpis)

Pridobivaj nove naročnike

**Pridobivaj
nove naročnike
Slovenskega vestnika.**

nepričakovanem porazu toliko večje. Kljub temu me zelo veseli, da mi vodstvo kluba zaupa. Toda verjemite mi, da bo naloga zelo zahtevna. V prvi vrsti bo treba spet navdušiti domačo publiko s kvalitativnim in lepim nogometom, saj bo za naše gledalce veljala le ponovna osvojitve prvega mesta.“

Koroška liga bo v prihodnjem prvenstvenem letu izredno jaka. VSV/Beljak, ki je izpadel iz druge divizije, bo nedvomno največji nasprotnik Tržanov. Precej močna pa bosta verjetno tudi oba novince: Brnica in Treibach. Torej lahko pričakujemo napeto prvenstvo, v katerem se bo skušal uveljaviti – kot lani – Slovenski atletski klub.

In še dve pomembni posledici zaradi neuspeha Trga: celovški ASK mora v zahodno (!) spodnjo ligo, poraženec spodnjeligaške kvalifikacije VAS/Beljak pa v prvi razred.

OPOZORILO UGANKARJEM

Nagradna križanka, ki smo jo objavili v jubilejni številki ob 40-letnici Slovenskega vestnika, je res „jubilejno“ velika. Zato smo tudi za reševanje predvideli več časa kot običajno. Vendar moramo naše ugankarje opozoriti, da imajo zdaj časa le še dober teden dni, kajti pri razdelitvi nagrad bomo upoštevali samo tiste, ki nam bodo pravilno rešitev poslali najkasneje do 15. julija 1986.

Uredništvo